

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD RS

KAKO SVA SI RAZLIČNA

Ženske in moški od otroštva do starosti

KAKO SVA SI RAZLIČNA

Ženske in moški od otroštva do starosti

Kako sva si različna. Ženske in moški od otroštva do starosti

Avtorice: Brigita Vrabič Kek, Darja Šter, Tina Žnidaršič

Oblikovanje infografik: Matjaž Erker

Publikacija je na voljo na spletnem naslovu: <http://www.stat.si/StatWeb/publikacije>

Informacije daje Informacijsko središče:

tel. (01) 241 64 04

elektronska pošta info.stat@gov.si

 [@StatSlovenija](https://twitter.com/StatSlovenija)

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

305(497.4)(0.034.2)

311:305(497.4)(0.034.2)

VRABIČ Kek, Brigita

Kako sva si različna [Elektronski vir] : ženske in moški od otroštva do starosti / [avtorice Brigita Vrabič Kek, Darja Šter, Tina Žnidaršič]. - El. knjiga. - Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, 2016. - (Zbirka Brošure / Statistični urad Republike Slovenije)

Način dostopa (URL): <http://www.stat.si/StatWeb/publikacije>

ISBN 978-961-239-339-7 (pdf)

1. Gl. stv. nasl. 2. Šter, Darja 3. Žnidaršič, Tina, 1968-
283750656

Izdal in založil Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, Litostrojska cesta 54 – © SURS – Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira – ISBN 978-961-239-339-7

*... Kar ljubim jaz, ne maraš ti, kar tebi všeč je, meni ni,
je že tako, kako sva si različna ...*

Frane Milčinski - Ježek

Ženske in moški. Dejstvo je, da smo si različni. Vedno. Od zgodnjega otroštva do pozne starosti. Razlike med nami določajo ne le biološke danosti, ampak tudi različne vloge, ki jih imamo v družbi. Kako zelo se v resnici razlikujemo, smo skušali znova preveriti še s številkami, s statističnimi podatki v naši novi publikaciji. Ta je naša že četrta publikacija s to tematiko, zasnovana pa je nekoliko drugače od prejšnjih treh.

V prvem poglavju prikažemo osnovne podatke o celotni populaciji Slovenije z nazornimi infografikami in s povzetkom ugotovitev. V nadaljevanju postavimo ženske in moške v različna starostna obdobja (otroci – otroštvo, mladi – mladost, odrasli – odraslost, starejši – starost) in razkrivamo podobnosti in razlike med njimi. Pokažemo njihove najpogostejše značilnosti v posameznem obdobju in za primerjavo dodamo še podatke drugih držav članic EU-28.

Obenem je naša nova publikacija kot vedno tudi povabilo k nadaljnjemu raziskovanju, kajti tu zbrani podatki so le nekateri izmed statističnih podatkov, ki so na voljo.

Čeprav publikacijo simbolično izdajamo ob dnevu žena, je ne namenjamo samo ženskam, ampak tudi moškim. Skratka vsem, ki ste radovedni in vas zanima, kako zelo in v čem smo si ženske in moški pravzaprav različni, podobni, enaki.

Genovefa Ružič
generalna direktorica

VSEBINA

ŽENSKÉ IN MOŠKI	7
OTROCI	17
MLADI	27
ODRASLI	37
STAREJŠI	49
KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE	60
OKRAJŠAVE IMEN DRŽAV	60
LITERATURA	60

ŽENSKE IN MOŠKI

Kako sva si različna?

Dolgoletno povprečje razmerja med številom rojstev dečkov in deklic v Sloveniji je 106 dečkov na 100 deklic.

Najbolj priljubljeno fantovsko ime v zadnjih 16 letih je Luka, najbolj priljubljena dekliška imena pa so Nika, Eva, Lana, Lara in Sara.

Deklica, rojena v letu 2014 v Sloveniji, lahko pričakuje, da bo dočakala starost 83,7 leta, deček pa skoraj 6 let manj (78,0 leta).

Vsaka peta 13-letnica (19 %) in vsak šesti 13-letnik (17 %) v Sloveniji sta v 2014 v prostem času med šolskim tednom presedela po več kot 4 ure na dan.

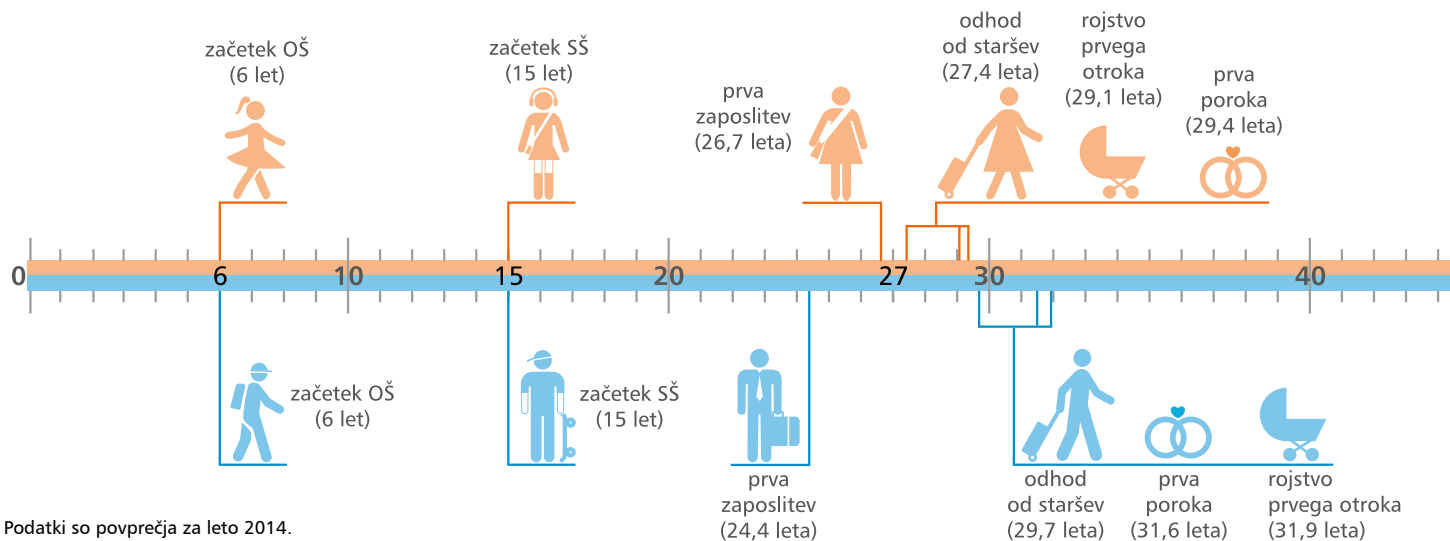
V šolskem letu 2014/15 je največ mladostnic (46 %) obiskovalo gimnazijske programe, največ mladostnikov (48 %) pa srednje tehniške in druge strokovne programe.

Od desetih, ki so diplomirali v 2014, je bilo 6 diplomantk in 4 diplomanti.

Pri 25 letih sta bila v 2014 zaposlena vsaka tretja mladostnica (35 %) in vsak drugi mladostnik (53 %).

Pri 29 letih sta v 2015 še živela pri starših vsaka tretja mladostnica (36 %) in vsak drugi mladostnik (55 %).

Življenjska črta

Podatki so povprečja za leto 2014.

Viri: SURS, NIJZ, ZRSZ, Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 18. 12. 2015)

Kako sva si različna?

Od stotih odraslih žensk jih je v 2014 imelo terciarno izobrazbo 34, od stotih odraslih moških pa 23.

Pri 50–59 letih so bili v 2014 zaposleni vsaka druga ženska in dva od treh moških. Pri starosti 30–49 let se spola po odstotku zaposlenih nista bistveno razlikovala.

Povprečna mesečna bruto plača žensk je v 2014 znašala 94,7 % povprečne mesečne bruto plače moških (oz. je bila od njihove nižja povprečno za 89 EUR).

Najpogostejši poklic med ženskami je bil v 2014 poklic prodajalke, med moškimi poklic voznika.

Od umrlih v 2014 sta bila ob smrti stara manj kot 65 let vsak četrti moški (26 %) in vsaka deveta ženska (11 %).

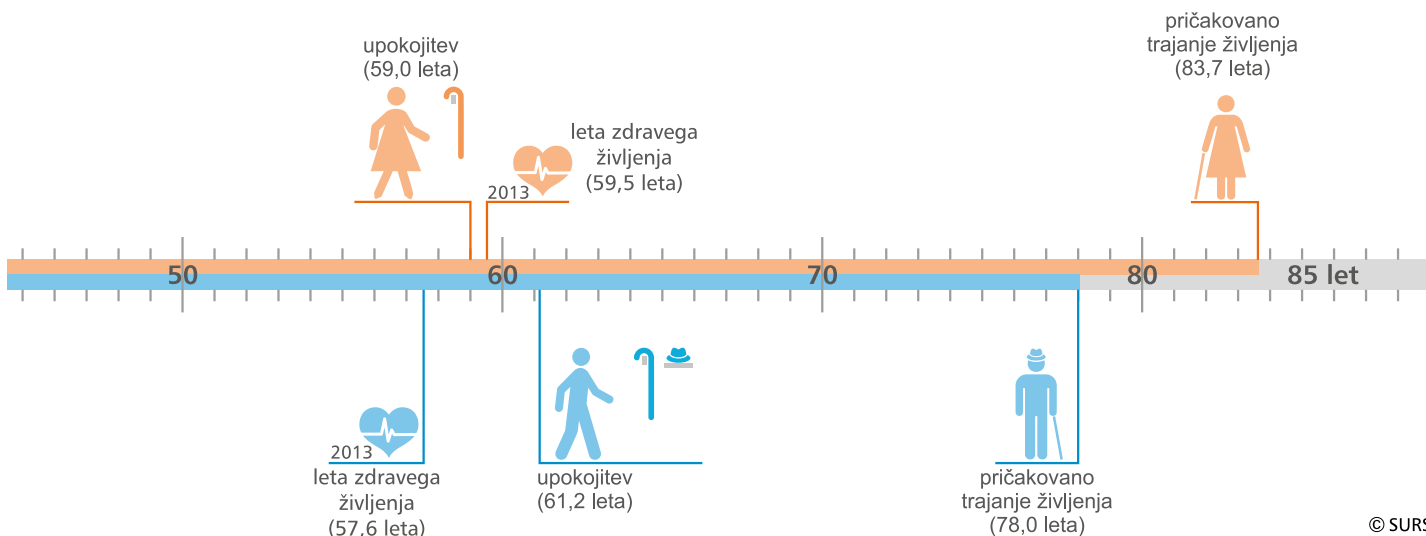
Številčno razmerje med 65-letnimi ženskami in moškimi je v 2015 bilo 1 : 1, med starimi 100 ali več let pa 6 : 1.

V 2015 je bilo starih sto ali več let 236 prebivalcev (od tega 203 ženske).

Povprečne mesečne starostne pokojnine, ki so jih v 2014 prejemale 65 ali več let stare ženske, so bile povprečno za 157 EUR nižje od tistih, ki so jih prejemale enako stari moški.

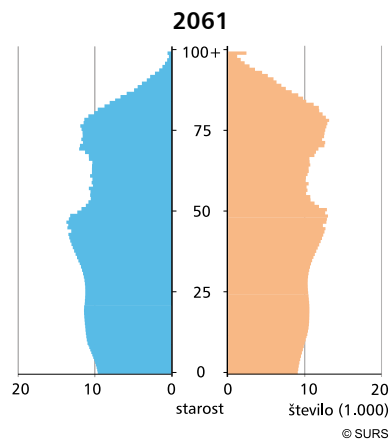
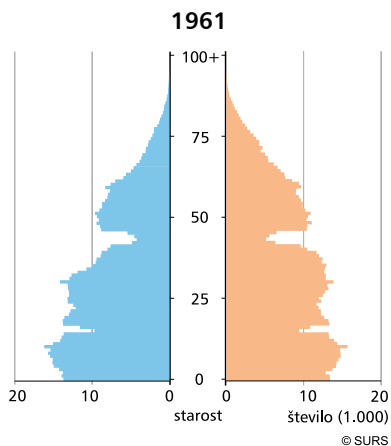
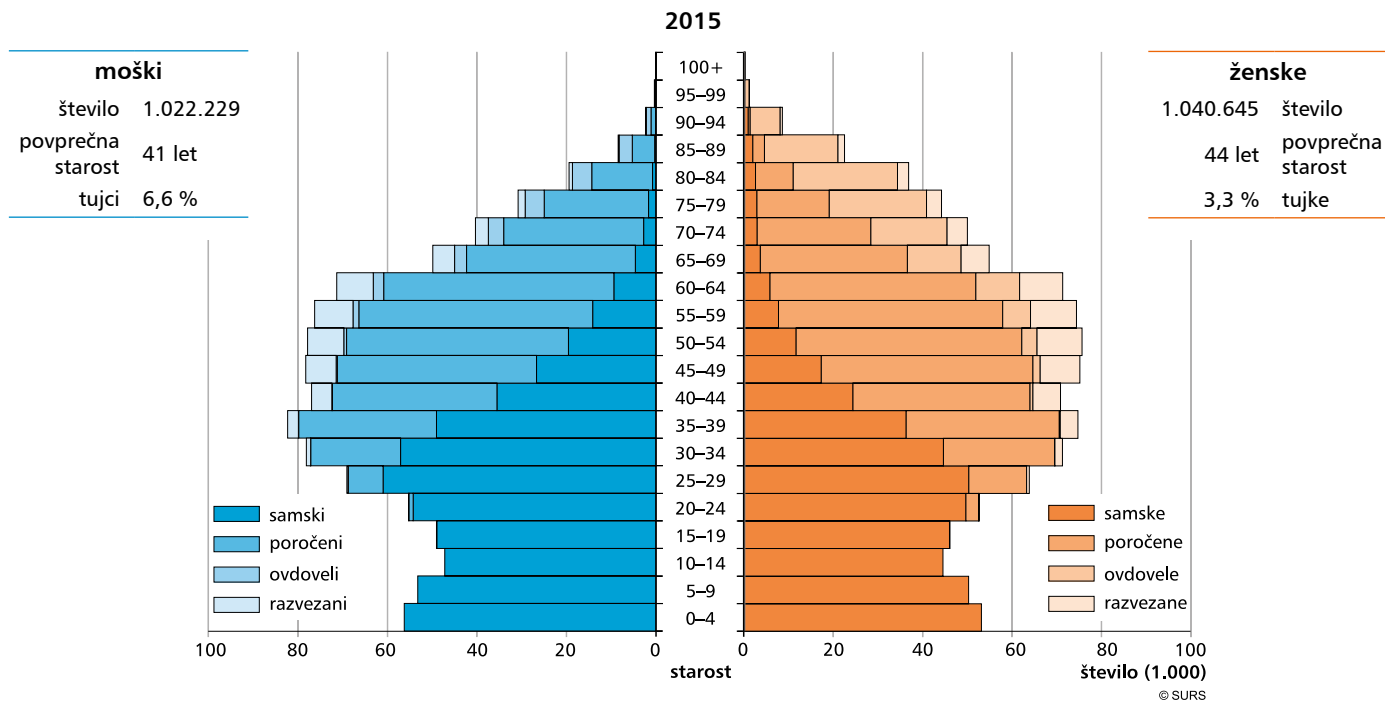
Povprečna starost v 2014 umrlih žensk je bila 80,9 leta, moških pa 72,7 leta (za 8,2 leta nižja).

Najpogostejši vzrok smrti v 2014 umrlih starejših oseb je bila pri ženskah srčna odpoved, pri moških pa pljučni rak.

© SURS

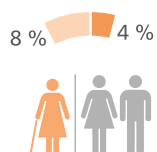
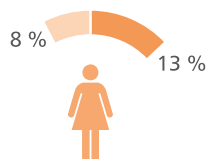
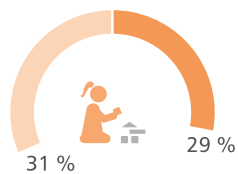
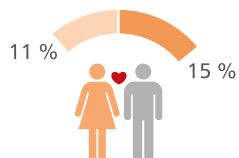
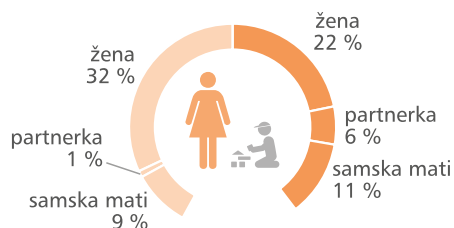
Prebivalstvo Slovenije včeraj, danes, jutri

Položaj v gospodinjstvu

1991

2015

**mati/oče
z otroki**

**zakonec/partner
brez otrok**

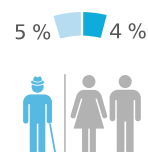
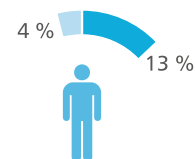
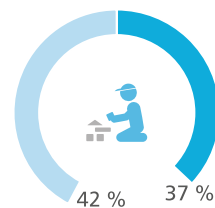
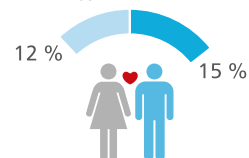
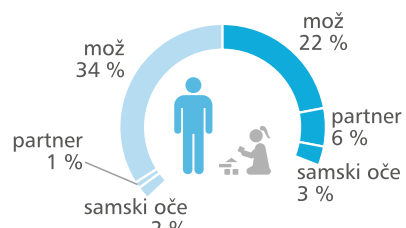
**otrok,
živi s starši**

živi sam

**ni član družine,
živi v veččlanskem
gospodinjstvu**

1991

2015

Najpogostejša imena

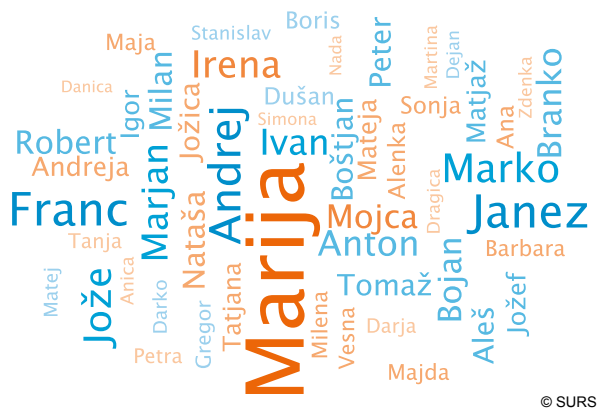
0–14 let

15–29 let

30–64 let

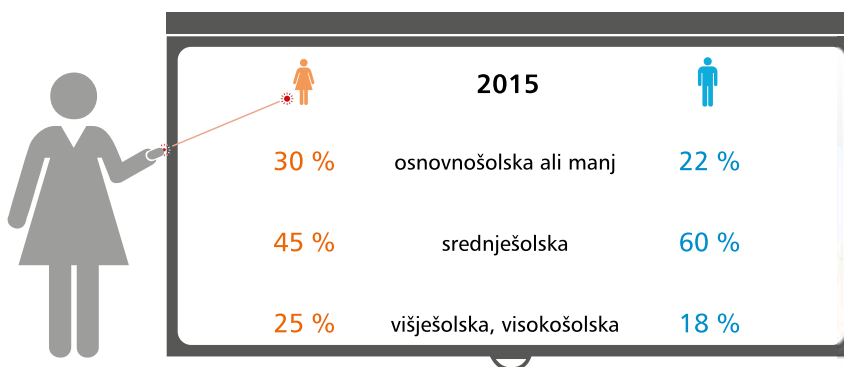
65 ali več let

Podatki se nanašajo na stanje 1. 1. 2015.

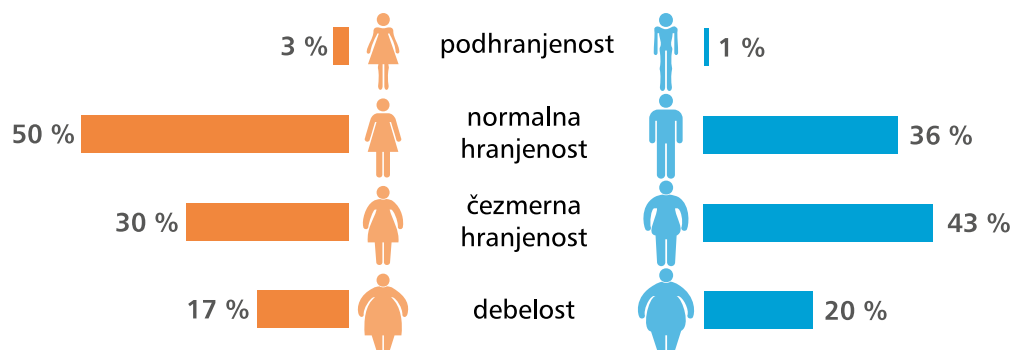
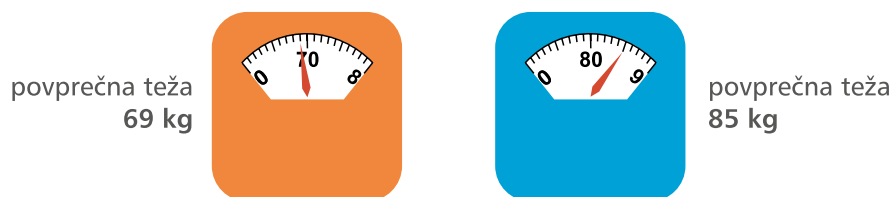
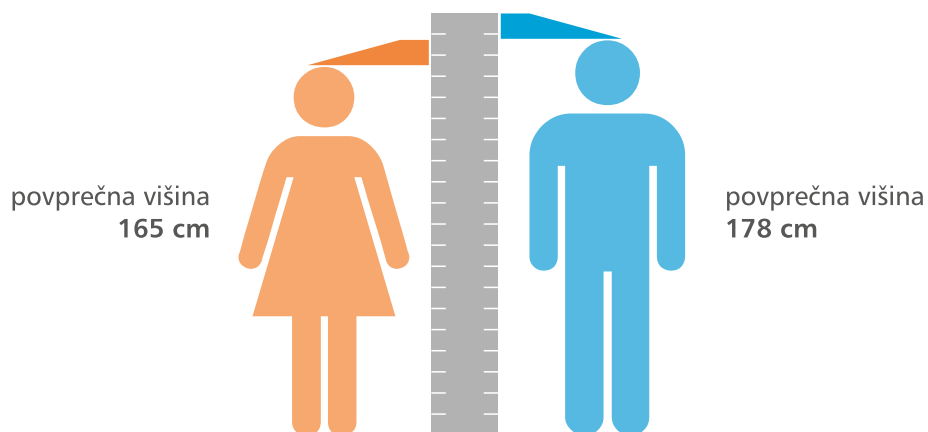
Vir: SURS

Izobrazba

Podatki se nanašajo na prebivalce, stare 15 ali več let.
Vir: SURS

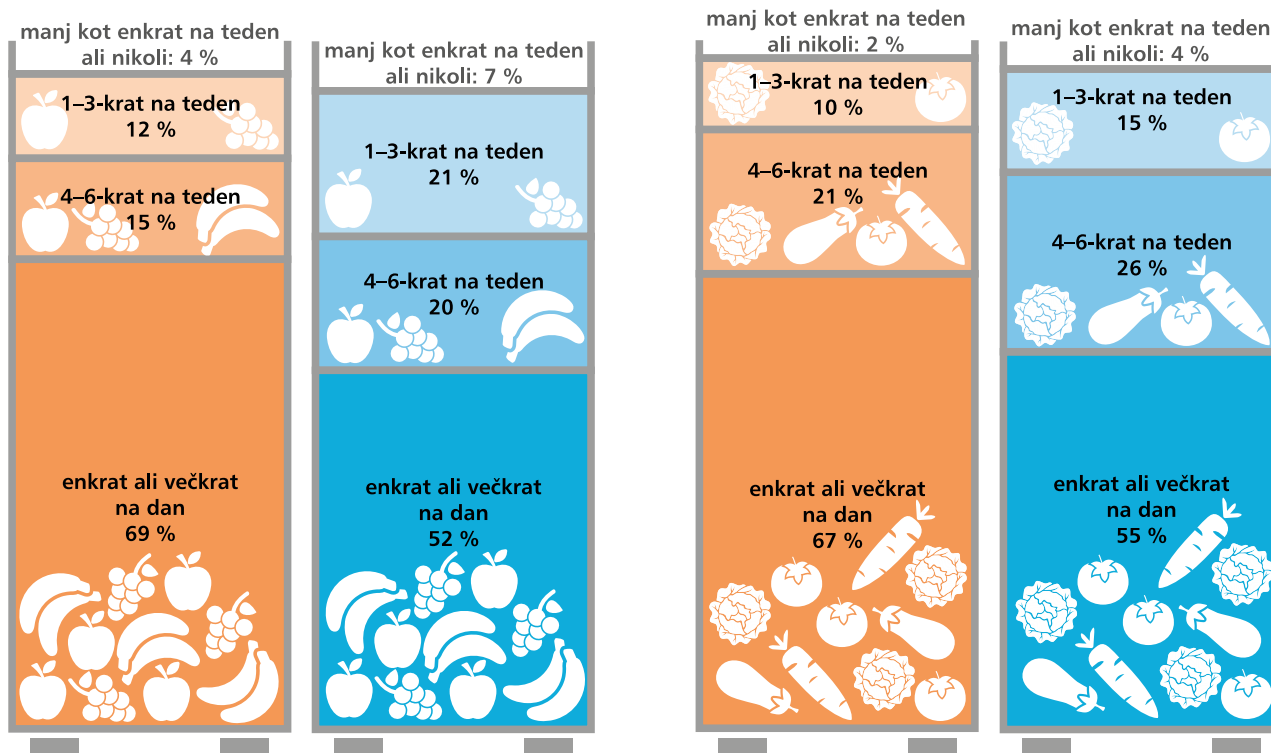
Telesne značilnosti

Podatki se nanašajo na leto 2014, na prebivalce, stare 15 ali več let (v zasebnih gospodinjstvih).
Vir: NIJZ (EHIS)

© SURS

Uživanje sadja in zelenjave

Podatki se nanašajo na leto 2014, na prebivalce, stare 15 ali več let (v zasebnih gospodinjstvih).

Vir: NUJZ (EHIS)

Samoocena splošnega zdravstvenega stanja

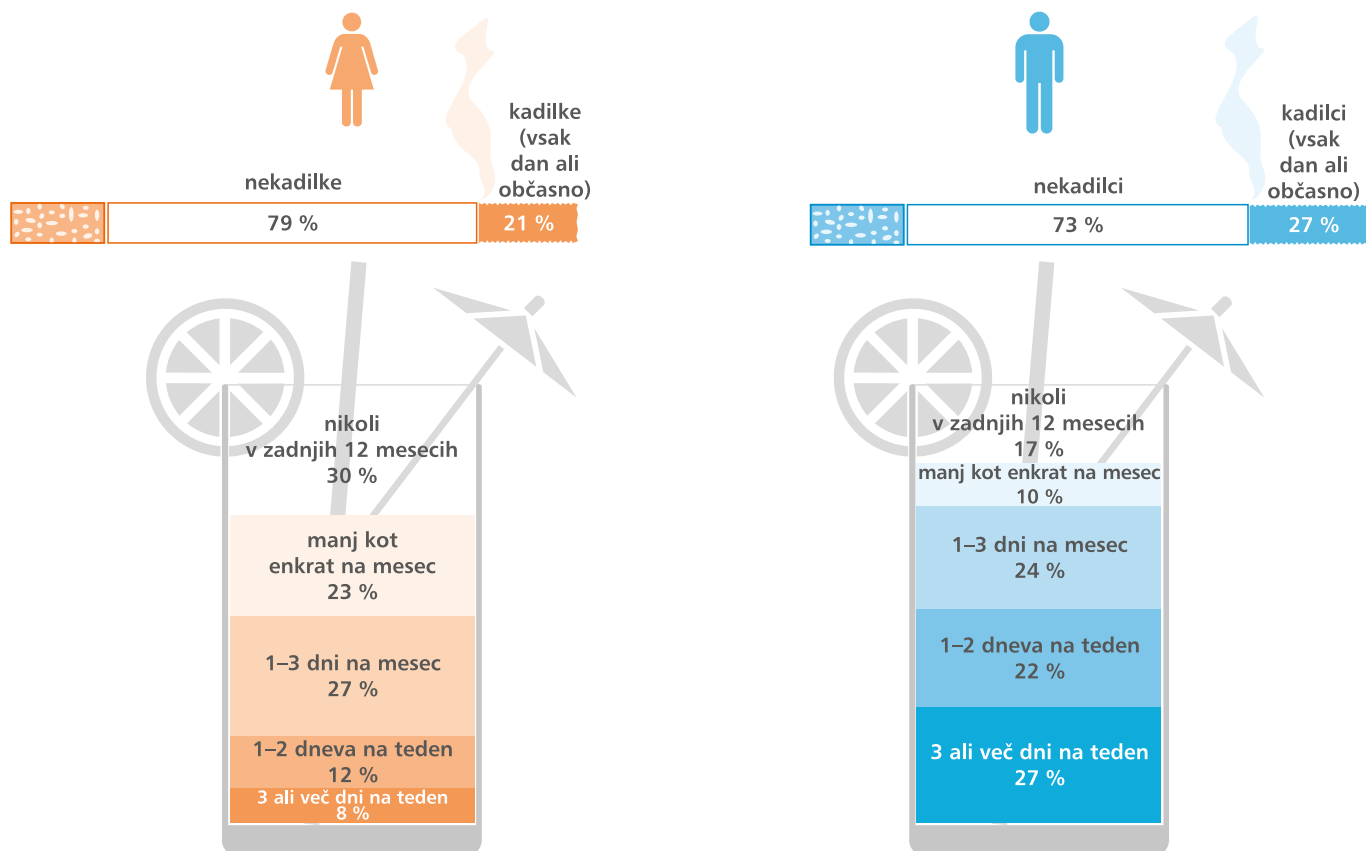
Podatki se nanašajo na leto 2014, na prebivalce, stare 16 ali več let (v zasebnih gospodinjstvih).

Vir: SURS

© SURS

Kajenje in uživanje alkohola

Podatki se nanašajo na leto 2014, na prebivalce, stare 15 ali več let (v zasebnih gospodinjstvih).
Vir: NIJZ (EHIS)

Samoocena splošnega zadovoljstva z življenjem

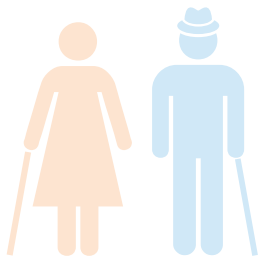
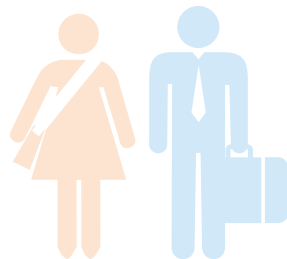
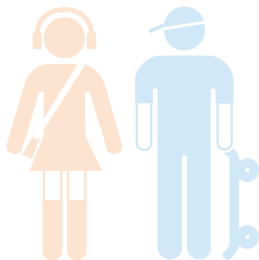
Podatki se nanašajo na leto 2014, na prebivalce, stare 16 ali več let (v zasebnih gospodinjstvih).
Vir: SURS

© SURS

 IME: Nika
STAROST: 0–14 let
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA OB ROJSTVU: 84 let

 IME: Luka
STAROST: 0–14 let
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA OB ROJSTVU: 78 let

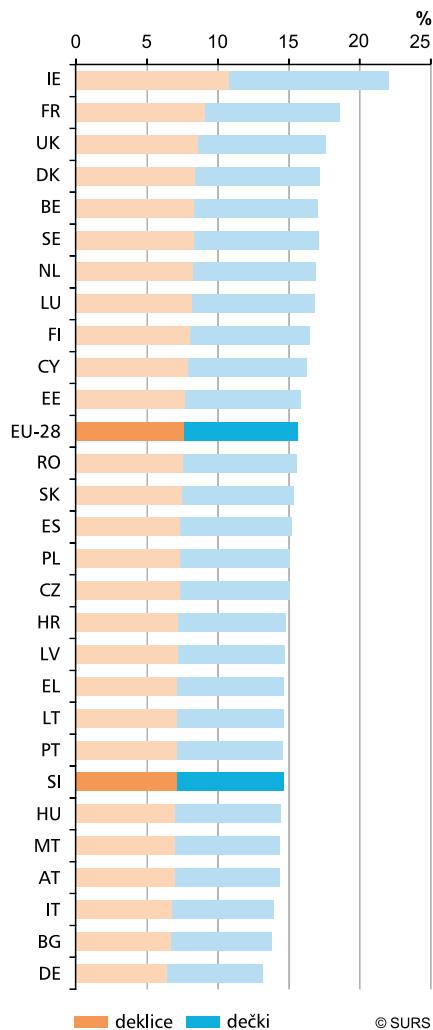

OTROCI

Vsako leto se rodi nekaj več dečkov kot deklic

Otroci, EU-28¹⁾, 1. 1. 2014

1) Podatki so začasni: EU-28, FR, IE; ocenjeni: EU-28, RO.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 30. 10. 2015)

Čas otroštva smo razdelili na dve obdobji:

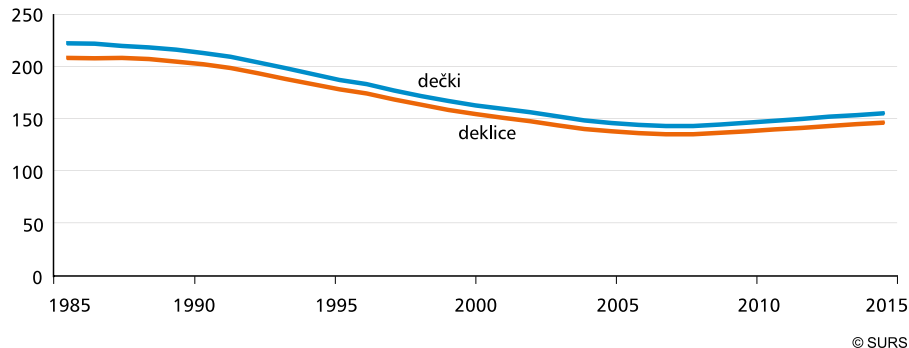
- predšolsko: od rojstva do 5. leta oziroma do vstopa v osnovno šolo;
- osnovnošolsko: od 6. do 14. leta starosti.

Na začetku leta 2015 je v Sloveniji živel **304.310 otrok**, 147.703 deklic in 156.607 dečkov. Skupaj so predstavljali **15 % prebivalstva Slovenije**. V zadnjih 30 letih se je število otrok (0–14 let) zmanjšalo za skoraj tretjino. Sredi leta 2003 je bil delež otrok (0–14 let) med celotnim prebivalstvom prvič manjši od deleža starejših (tj. oseb, starih 65 ali več let).

Tudi v Sloveniji se tako kot po vsem svetu vsako leto rodi več dečkov kot deklic (to je ena od bioloških zakonitosti), vendar navadno tudi umre več dečkov kot deklic. Dolgoletno povprečje razmerja med številom rojstev dečkov in deklic v Sloveniji je 106 dečkov na 100 deklic. Najbolj »dekliško« leto je bilo 1965 (102 dečka na 100 deklic), najbolj »fantovsko« pa 1971 (110 dečkov na 100 deklic).

Otroci, Slovenija

število (1.000)

Vir: SURS

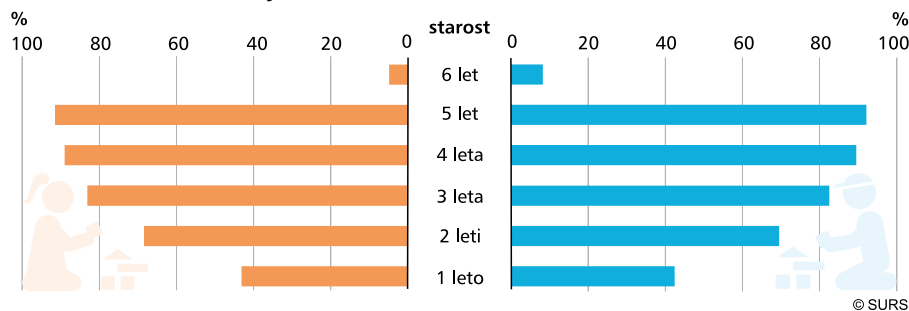
Po deležu otrok se je Slovenija v 2014 med državami članicami EU-28 uvrstila v spodnjo tretjino. Najnižji odstotek otrok je imela Nemčija (13 %), najvišjega pa Irska (22 %). V vseh državah je bilo tedaj dečkov več kot deklic.

Pedagoško osebje v vrtcih in osnovnih šolah so skoraj same ženske

Dandanes obiskujejo vrtec trije od štirih otrok v starosti 1–5 let; v zadnjih desetih letih se je število otrok v vrtcih povečalo za več kot polovico. Število v vrtec vključenih otrok narašča z njihovo starostjo, tako da leto pred vstopom v šolo samo eden od desetih otrok ne obiskuje vrtca. Vključenost v vrtece glede na spol je enakomerna.

Otroci v vrtcih, Slovenija, šolsko leto 2014/15

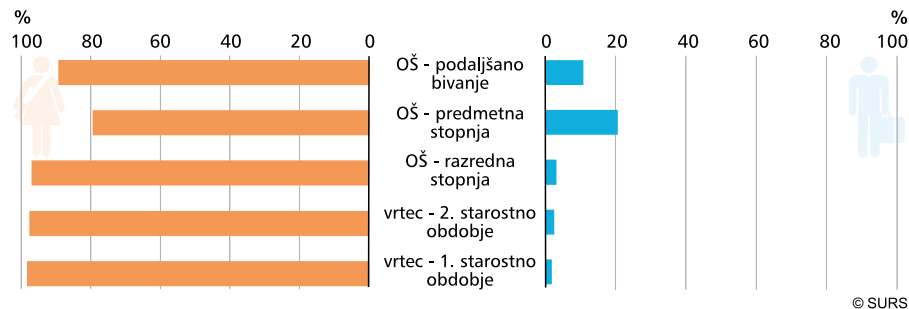

Vir: SURS

Pedagoško osebje v predšolskem obdobju (v vrtcih) so večinoma vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic. Moški so bili v šolskem letu 2013/14 med strokovnimi delavci zastopani v prvem starostnem obdobju (1–3 leta) z 2 % in tudi v drugem (4–5 let) z 2 %.

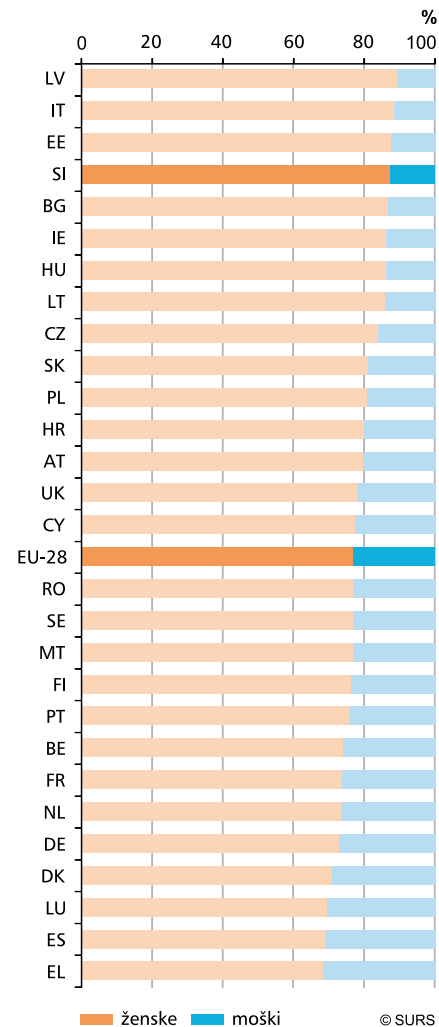
Osnovno šolo (OŠ) ali osnovne šole in zavode s prilagojenim programom obiskujejo skoraj vsi otroci v starosti 6–14 let. Spolna sestava pedagoškega osebja je na tej stopnji za odtenek bolj uravnotežena, vendar še vedno prevladujejo ženske (v 2013/14: 88 %). V EU-28 je bil delež žensk v osnovnošolskem izobraževanju v šolskem letu 2012/13 najmanjši v Grčiji in Španiji (69 %), največji pa v Latviji (89 %).

Strokovni delavci v vrtcih in učitelji v OŠ, Slovenija, šolsko leto 2013/14

Vir: SURS

Pedagoško osebje v OŠ, EU-28¹⁾, šolsko leto 2012/13

1) Za DK, HR: podatek samo za ISCED2, za IE samo za ISCED1.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 7. 12. 2015)

Deklice obiskujejo glasbene šole v večjem številu kot dečki

Otroci, vpisani v glasbene šole, številčno razmerje po spolu, Slovenija, konec šolskega leta 2013/14

GLASBENA ŠOLA

Vir: SURS

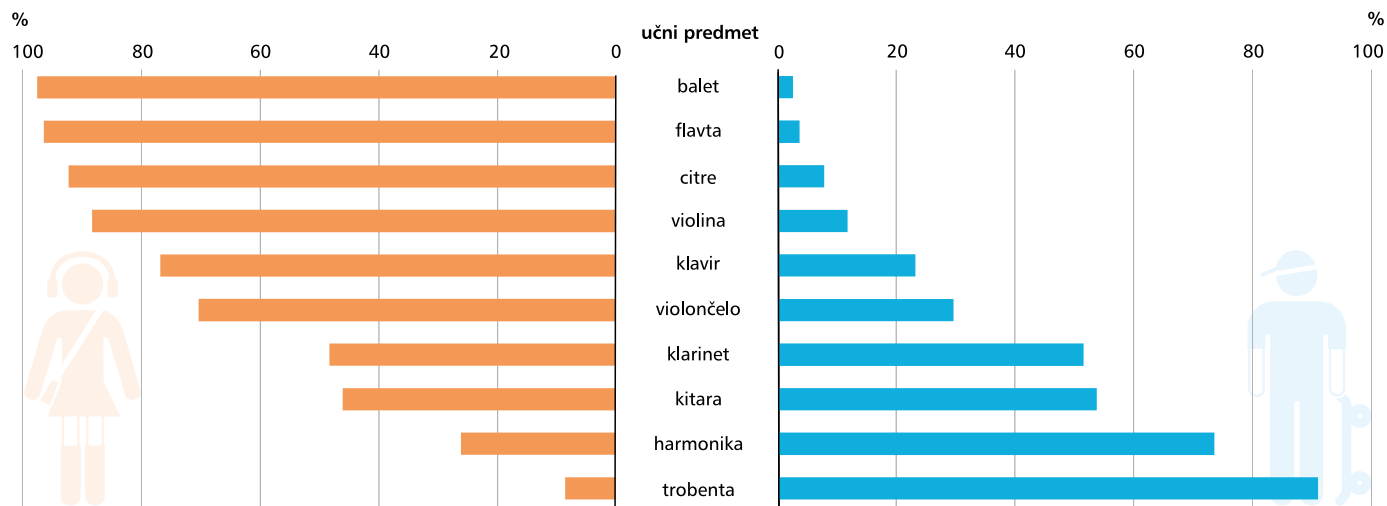
© SURS

Konec šolskega leta 2013/14 je bilo v javnoveljavno glasbeno šolo ali plesno izobraževanje vpisanih 13.000 deklic in 7.300 dečkov, ali povprečno vsak sedmi osnovnošolec (14 %). Dva od treh otrok, ki so obiskovali glasbeno šolo, sta bili deklici (64 %).

Že desetletja se največ v glasbene šole vpisanih otrok uči igrati na glasbila s tipkami; druga največja skupina so tisti, ki se učijo igrati na pihala, tretja pa tisti, ki se učijo igrati na godala.

Flavta, citre, violina so bolj »dekliška«, trobenta in harmonika pa bolj »fantovska« glasbila.

V glasbene šole ali plesno izobraževanje vpisani učenci, Slovenija, konec šolskega leta 2013/14

Vir: SURS

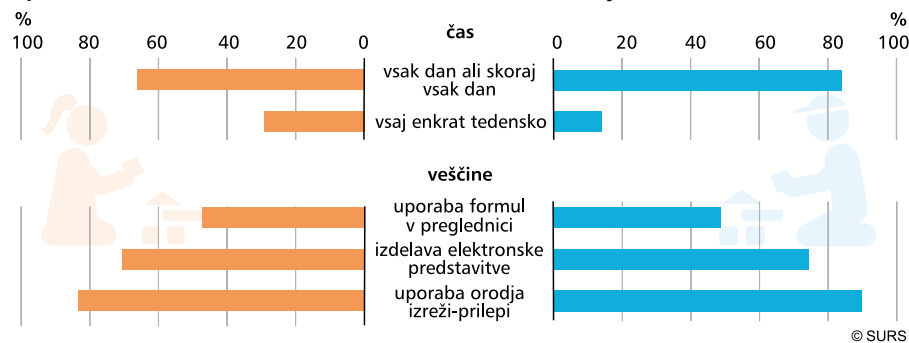
© SURS

Računalnik uporablja dnevno več dečkov kot deklic

Večina današnjih otrok odrašča z digitalno tehnologijo že od zgodnjega otroštva. Zato tudi ni presenetljivo, da so skoraj vsi otroci, stari 10–14 let (99 %), v letu 2014 (v zadnjih treh mesecih pred izvedbo raziskovanja) uporabljali računalnik; redno, tj. vsak dan ali skoraj vsak dan, pa je računalnik uporabljalo 76 % vseh toliko starih otrok.

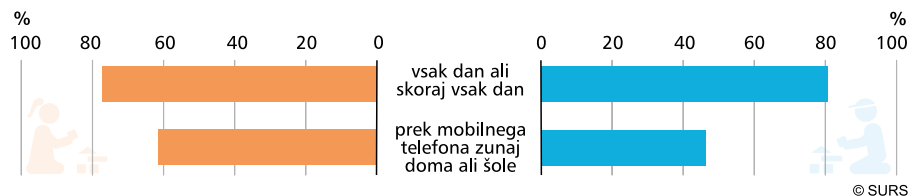
Uporaba računalnika med otroki (10–14 let), Slovenija, 2014

Vir: SURS

Gospodinjstva z otroki so praviloma v večjem številu opremljena z internetom in računalniki kot gospodinjstva brez otrok. Internet uporablja večina otrok (98 %), dečki nekoliko pogosteje kot deklice.

Uporaba interneta med otroki (10–14 let)¹⁾, Slovenija, 2014

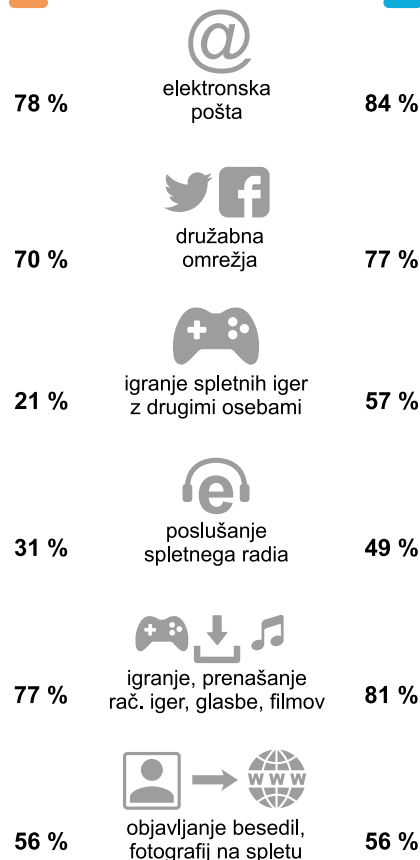

1) Redni uporabniki interneta.

Vir: SURS

Od aprila 2013 do marca 2014 je prek spleta nakupovalo 23 % otrok. Večina deklet je nakupovala predvsem izdelke iz skupine obleke, čevlji in športna oprema (85 %), precej jih je kupovalo tudi dobrine za vsakdanjo rabo (24 %), npr. kozmetiko. Tudi dečki so v glavnem kupovali obleko, športno opremo oz. čevlje (45 %) in izdelke, povezane s tehniko.

Za kaj otroci (10–14 let)¹⁾ uporabljajo internet, Slovenija, 2014

1) Redni uporabniki interneta.

Vir: SURS

© SURS

Eva je najpogostejše ime med predšolskimi deklicami, Nika med osnovnošolkami

Nika

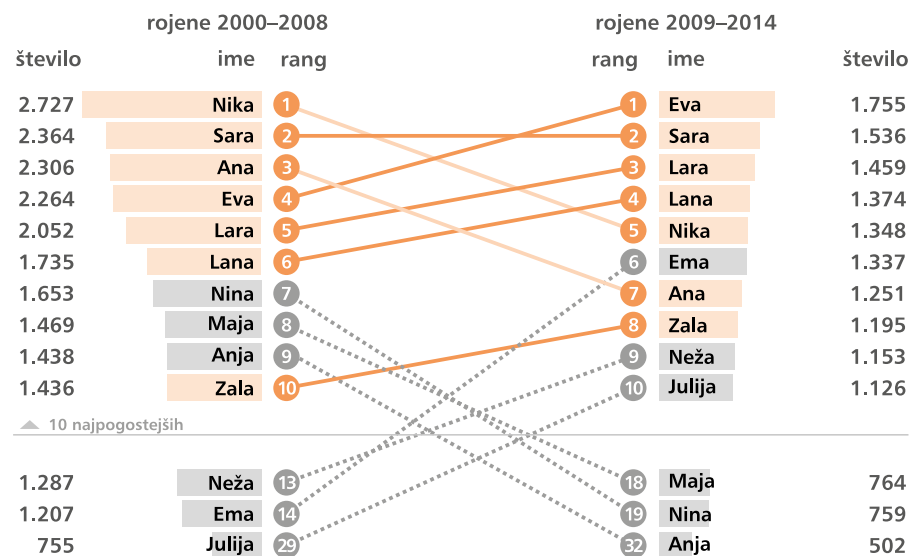

Luka

V osemdesetih letih 20. stoletja so se imena novorojenčkov začela krajšati, najprej imena novorojenih deklic. Trend čedalje bolj modnih kratkih imen se je v devetdesetih letih prenesel tudi na fantovska imena in tako je še danes.

Najpogostejše fantovsko ime je Luka, saj to ime izbere svojemu novorojencu v zadnjih 16 letih največ staršev. Najpogostejše ime deklic, mlajših od 15 let, je bilo v 2015 Nika.

Najpogostejša dekliška imena, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

© SURS

Najpogostejša dvojna imena otrok, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

© SURS

Poleg kratkih imen so med mlajšo generacijo pogostejša kot med drugimi prebivalci tudi dvojna imena, in to velja za oba spola. Po zadnjih podatkih sta imela dvojno ime vsaka 29. deklica in vsak 33. deček (0–14 let).

V zadnjih letih dobi dvojno ime vsako leto v povprečju približno 330 otrok.

Po zadnjih podatkih se tudi v najpogostejših dvojnih imenih kot njihov prvi ali drugi del pojavljajo imena, ki sicer sodijo med najbolj priljubljena: Luka, Jan, Jakob, Mark, Maj za fante in Ana, Eva, Sara, Lana za deklice. Na lestvici najpogostejših dekliških dvojnih imen se kot del takega imena pojavlja tudi ime Marija, ki je sicer pogosto med starejšimi ženskami in hkrati najpogostejše žensko ime v Sloveniji sploh.

Luka je najpogostejše ime med predšolskimi dečki in med osnovnošolci

Precej staršev izbere svojim novorojencem obeh spolov tudi **manj pogosta** (nova) **imena**. To so imena iz drugih kulturnih okolij, poslovenjena tuja imena, nove kombinacije imen, izmišljena imena ali različice že obstoječih imen. Med takimi dekliškimi imeni so bila v 2015 najpogostejša Rubi, Inaja, Inaya, med takimi fantovskimi imeni pa Eman, Nai in Zal.

Nekatera nova imena¹⁾, Slovenija, 1. 1. 2015

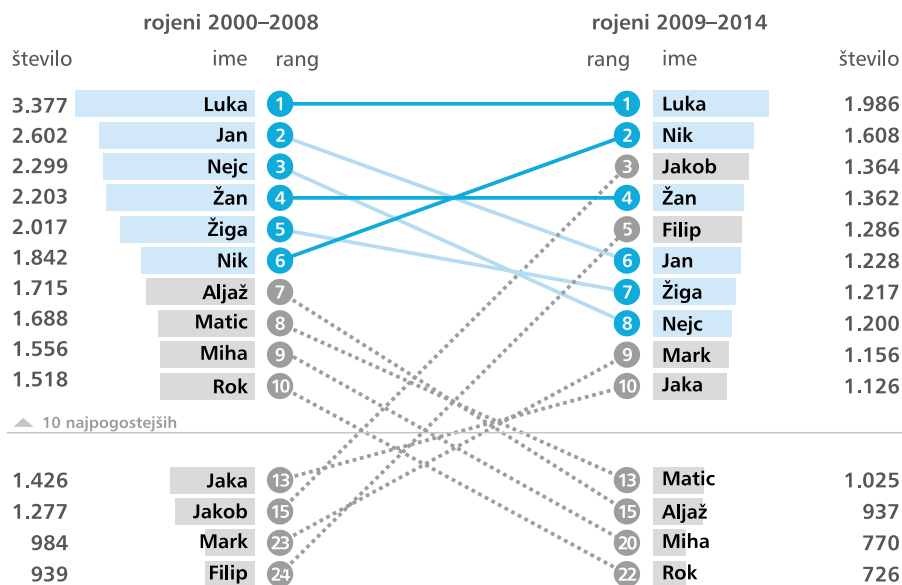

Alya	Alin
Amaya	Danis
Amelie	Donart
Elhana	Eman
Iman	Eron
Inaja	Gael
Inaya	Ilan
Issa	Kaan
Leoni	Kimi
Leonie	Ledion
Lilly	Nai
Nejša	Noa
Rinesa	Ruj
Rubi	Taid
Tarja	Tanaj
Tayra	Tay
Tinea	Tio
Tjara	Vall
Tuana	Zal

1) Imena, ki so jih 1. 1. 2015 imeli samo prebivalci Slovenije, stari 0–14 let.

Vir: SURS

Najpogostejša fantovska imena, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

© SURS

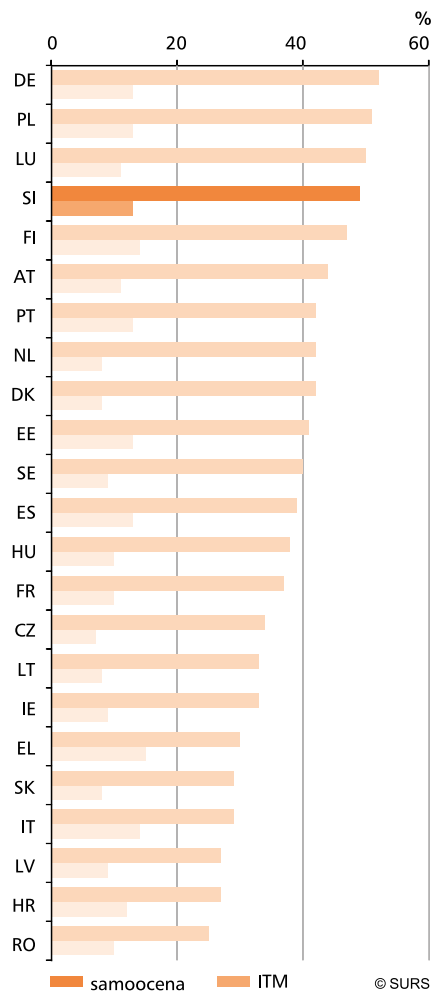
Poleg dvojnih imen so pri mlajših generacijah precej pogosti tudi **dvojni priimki**. Zakonska zveza namreč ni edina oblika življenjske skupnosti in čedalje več otrok obeh spolov dobi priimek po obeh starših. Med prebivalci, mlajšimi od 15 let, je na začetku leta 2015 imelo po dva priimka skoraj toliko dečkov kot deklic (po približno 8.500). Po dve imeni in dva priimka hkrati pa je imelo 340 deklic in 306 dečkov.

Veliko deklet meni o sebi, da so predebele

13-letnice in njihova teža¹⁾ – samoocena in ITM, EU-28²⁾, 2009/10

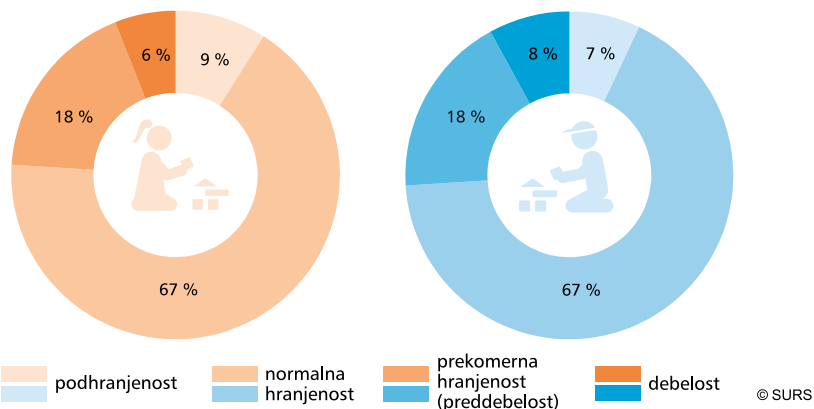
1) Delež 13-letnic, ki menijo, da so nekoliko ali močno predebele, in delež tistih, ki so take po ITM.

2) Za BE, BG, CY, MT, UK ni podatkov.

Vir: WHO (HBSC)

Deleža normalno prehranjenih otrok v starosti 6–14 let sta bila v 2015 v Sloveniji (po podatkih Fakultete za šport) pri obeh spolih približno enaka, razlike v deležih podhranjenih in debelih pa so bile večje: podhranjenost je v večji meri ogrožala deklice, debelost pa dečke (podhranjena sta bila vsaka 11. deklica in vsak 15. deček; debela sta bila vsak 13. deček in vsaka 17. deklica).

Prehranjenost otrok (6–14 let), Slovenija, šolsko leto 2014/15

Vir: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport (SLOfit 2015)

Podatki iz mednarodne raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC) po državah za leti 2009/10 kažejo, da se mnenje 11-, 13- in 15-letnikov o tem, ali se sami sebi zdijo nekoliko ali močno predebeli, razlikuje od njihovega indeksa telesne mase (ITM). Razlike med samooceno in ITM so bile izrazitejše pri dekletih.

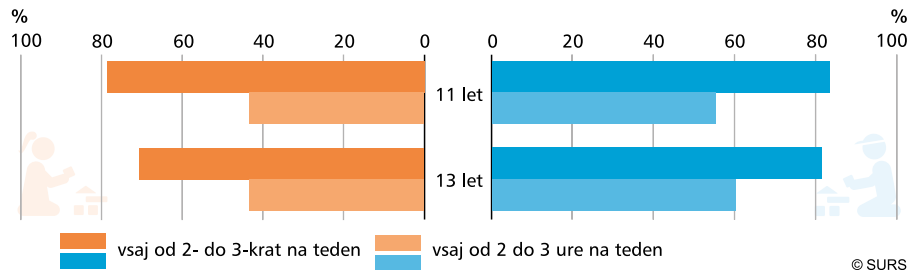
Podobno stanje izkazujejo tudi podatki iste raziskave (HBSC) za leto 2014 za Slovenijo: da so nekoliko ali močno predebeli, so menili vsaka tretja 11-letnica (33 %) in skoraj vsaka druga 13-letnica (47 %) ter vsak četrti 11-letnik (26 %) in vsak tretji 13-letnik (32 %).

Dekleta pogosteje uživajo sadje in zelenjavo kot fantje

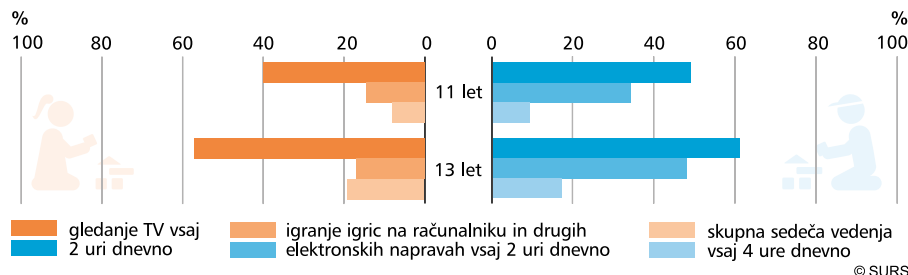
Po podatkih raziskave HBSC so dekleta v Sloveniji v letu 2014 vsak dan uživala več **sadja in zelenjave** kot fantje, ti pa so popili več energijskih pijač (te pijače je užival vsak drugi 13-letnik in vsaka deseta 11-letnica; s starostjo pitje teh pijač narašča). Vsak dan je med šolskim tednom **zajtrkovala** polovica 11-letnih deklic in dečkov, med 13-letniki pa je bilo deklet, ki zajtrkujejo 39 % in jih je bilo manj kot fantov (45 %). Podatki omenjene raziskave kažejo tudi, da je bila v prostem času vsaj dvakrat do trikrat na teden telesno aktivna večina 11- in 13-letnikov, med temi je bilo deklet manj kot fantov (teh je bilo več kot 80 %). Delež mladostnikov, ki med šolskim tednom v prostem času preživijo v sedečem položaju več kot 4 ure, s starostjo narašča.

Telesna dejavnost otrok v prostem času, Slovenija, 2014

Vir: NIJZ (HBSC)

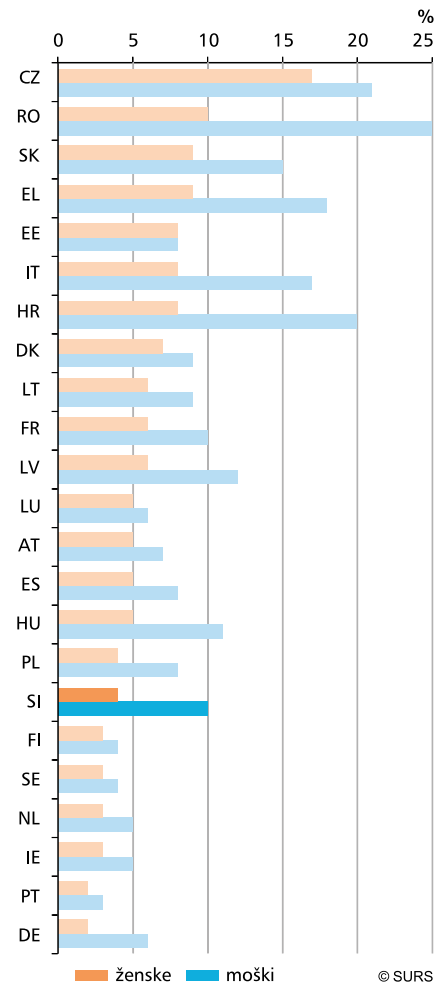
Sedeča vedenja med šolskim tednom, Slovenija, 2014

Vir: NIJZ (HBSC)

Kajenje in uživanje alkohola se pojavita na prehodu od otroštva k mladostništvu, ki je obdobje raziskovanja in preizkušanja novih vedenj, tudi tveganih. Po podatkih NIJZ (HBSC) za leto 2014 sta vsaj enkrat tedensko kadila cigarete vsak 33. 13-letnik in vsaka stota 13-letnica, alkoholne pijače pa sta vsaj enkrat tedensko pila vsak deseti 13-letnik in vsaka 25. 13-letnica.

13-letniki, ki uživajo alkohol najmanj enkrat tedensko, EU-28¹⁾, 2009/10

1) Za BE, BG, CY, MT, UK ni podatkov.

Vir: WHO (HBSC)

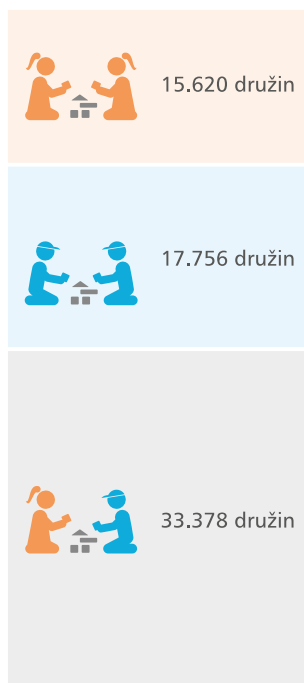
Večina otrok živi s staršema, ki sta poročena

V letu 2015 je bilo med otroki, mlajšimi od 15 let, 73.021 edincev.

Še enkrat toliko otrok, 157.033, je živelo v družinah z dvema otrokoma; toliko otrok je torej imelo brata ali sestro.

V 23.525 družinah z dvema otrokoma je bil eden star manj kot 15 let, eden pa starejši, v 66.754 družinah z dvema otrokoma pa sta bila oba otroka stara manj kot 15 let.

Družine z dvema otrokoma, mlajšima od 15 let, Slovenija, 1. 1. 2015

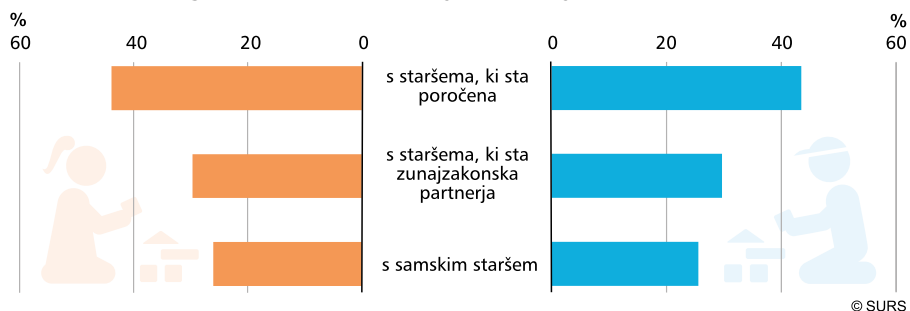
Vir: SURS

© SURS

V 2015 je bilo med vsemi 304.310 otroki, mlajšimi od 15 let, **1 % takih, ki niso živeli v svoji družini**, tj. z vsaj enim od staršev, ampak s starimi starši (večinoma), z drugimi sorodniki ali v eni od oblik institucionalnega varstva.

Preostalih 99 % otrok (0–14 let) je živelo v **192.603 družinah**, tj. z obema staršema, ki sta živela ali v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti, ali le z enim od njiju. 51 % teh otrok je tedaj živelo s staršema, ki sta bila poročena, 24 % pa s staršema, ki nista bila poročena (oz. sta bila zunajzakonska partnerja); prav toliko, 24 %, jih je živelo s samo enim od staršev, in sicer 20 % samo z mamo, 4 % pa samo z očetom. Mlajši (0–5 let) in starejši otroci (6–14 let) so živeli v največjem deležu s starši, ki so bili poročeni, le da je bil delež prvih manjši. Pri mlajših (0–5 let) pa sta bila deleža tistih, ki so živeli s staršema, ki sta bila zunajzakonska partnerja, in tistih, ki so živeli s samo enim od staršev, večja kot pri starejših (6–14 let).

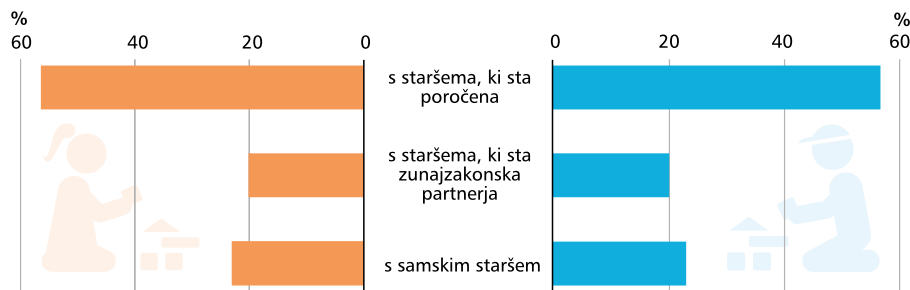
Otroci (0–5 let) glede na to, s kom živijo, Slovenija, 1. 1. 2015

© SURS

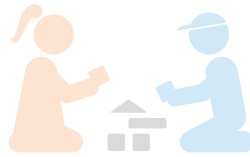
Vir: SURS

Otroci (6–14 let) glede na to, s kom živijo, Slovenija, 1. 1. 2015

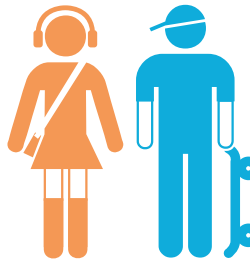

© SURS

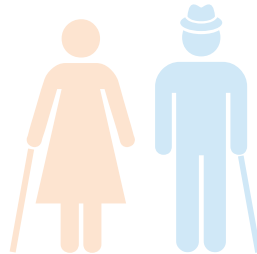
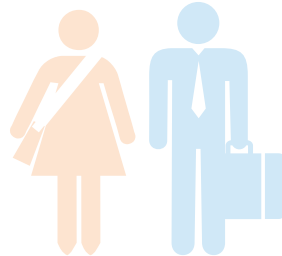
Vir: SURS

 IME: Anja
STAROST: 15–29 let
POVPREČNA VIŠINA: 167 cm
POVPREČNA TEŽA: 63 kg
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA PRI 15 LETIH: 69 let

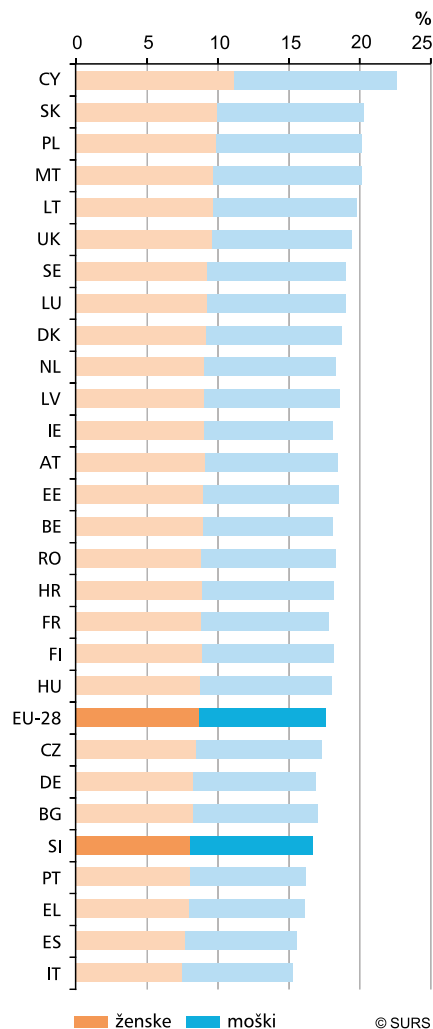
 IME: Rok
STAROST: 15–29 let
POVPREČNA VIŠINA: 180 cm
POVPREČNA TEŽA: 78 kg
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA PRI 15 LETIH: 63 let

Število mladih se zmanjšuje

Mladi, EU-28¹⁾, 1. 1. 2014

1) Podatki so začasni: EU-28, FR, IE; ocenjeni: EU-28, RO.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 24. 8. 2015)

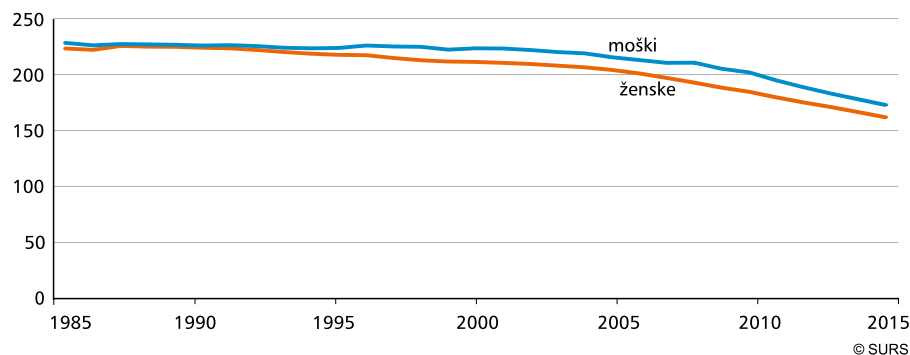
Mladost je doba v našem življenju, ko se otroštvo prevesi v mladostništvo, to pa v zgodnjo odraslost in zrelost. Otrok, ki postaja mladostnik, se postopno vključuje v vse pomembnejše družbene vloge. To obdobje smo razdelili v tri dele:

- klasična mladost: od 15. do 19. leta;
- pozna mladost: od 20. do 24. leta;
- zgodnja odraslost: od 25. do 29. leta.

Na začetku leta 1985 je bilo med celotnim prebivalstvom Slovenije približno 452.000 ali 23 % mladih, tj. oseb, starih od 15 do 29 let. Žensk je bilo nekoliko manj kot moških. Pred desetimi leti (tj. leta 2005) so bili mladi še več kot 20 % slovenskega prebivalstva. **Do začetka leta 2015 se je njihovo število zmanjšalo na 335.499 ali 16 %, od tega je bilo 48 % žensk.**

Mladi, Slovenija

število (1.000)

Vir: SURS

Mladostniki (moški) so bili v začetku 2015 17 % moškega dela prebivalstva, mladostnice pa 16 % ženskega dela prebivalstva.

Podobno se delež mladih med celotnim prebivalstvom zmanjšuje tudi v drugih državah članicah EU-28. Najnižje deleže mladih, nižje od povprečja EU-28, so v letu 2014 imele južnoevropske države ter Slovenija, Nemčija, Bolgarija in Češka republika. Države z najvišjimi deleži mladih pa so bile Ciper, Slovaška in Poljska.

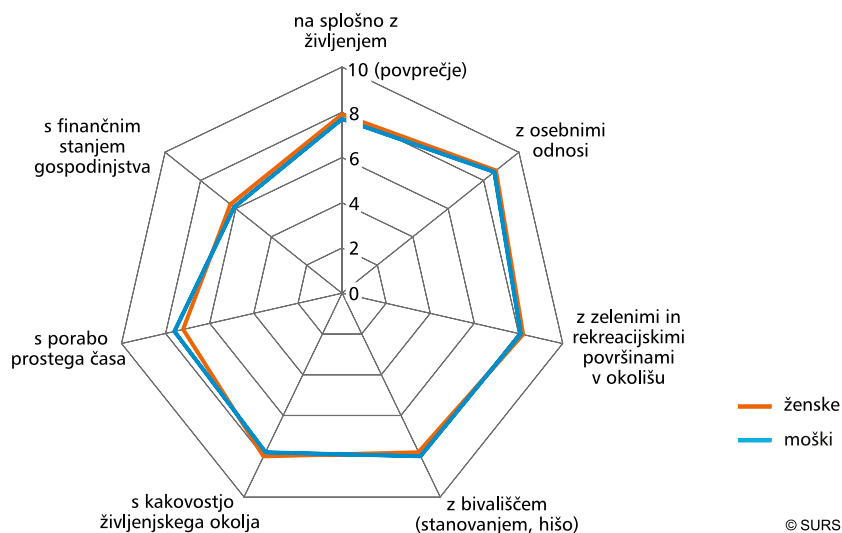

Mladi so s svojim življenjem na splošno večinoma zadovoljni

V letu 2013 je bilo s svojim življenjem na splošno zadovoljnih 80 % mladih (16–24 let) v Sloveniji. Toliko jih je namreč zadovoljstvo s svojim življenjem ocenilo z najvišjimi ocenami, tj. od 7 do 10 (na lestvici od 0 – povsem nezadovoljen do 10 – zelo zadovoljen). 5 % mladih je zadovoljstvo s svojim življenjem ocenilo z najnižjimi ocenami (od 0 do 4). Mladostnice so vse elemente, ki so se ocenjevali, večinoma ocenile višje kot njihovi vrstniki; izjema sta bila le zadovoljstvo z bivališčem in poraba prostega časa.

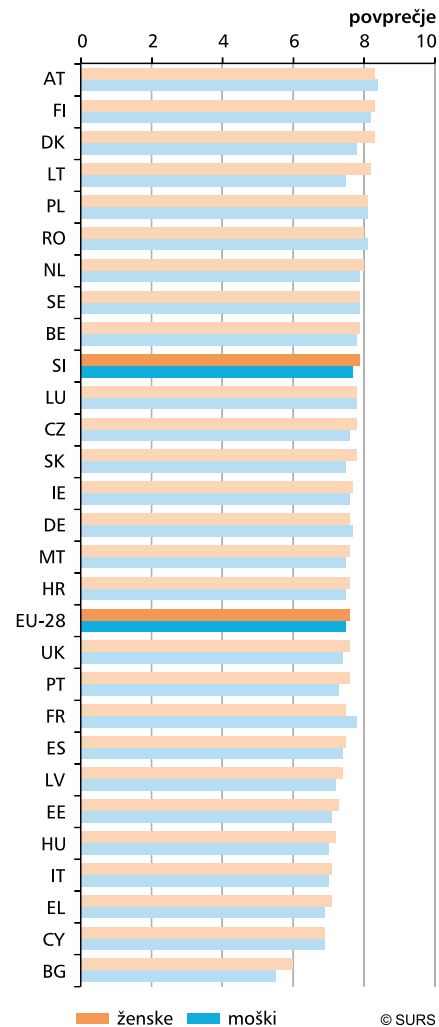
Mladi v Sloveniji (16–24 let) so bili v povprečju nekoliko bolj zadovoljni s svojim življenjem (7,8) kot v povprečju mladina v vseh državah članicah EU-28 (7,6). Najnižjo stopnjo zadovoljstva so izrazili mladostniki v Bolgariji (5,5), najvišjo pa mladostniki v Avstriji (8,4).

Samoocena zadovoljstva mladih (16–24 let), Slovenija, 2013

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 24. 8. 2015)

Splošno zadovoljstvo mladih (16–24 let) z življenjem - samoocena, EU-28, 2013

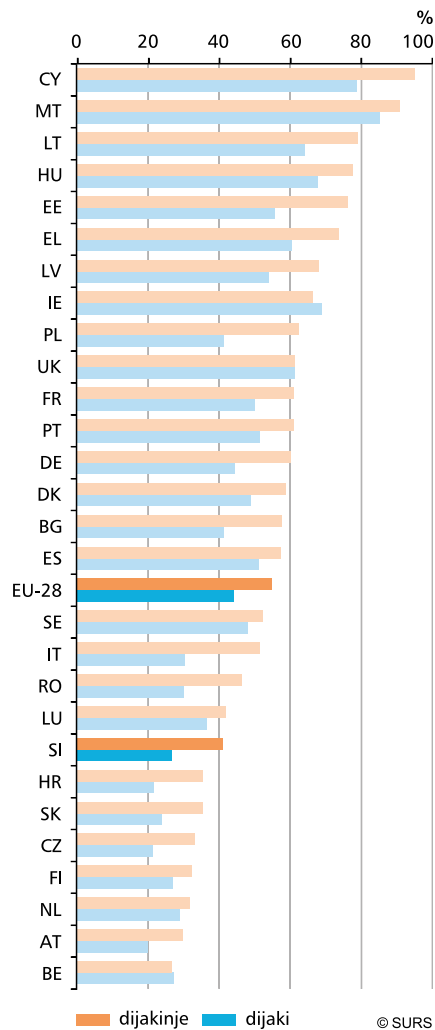

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 24. 8. 2015)

V srednjo šolo so vključeni skoraj vsi mladostniki

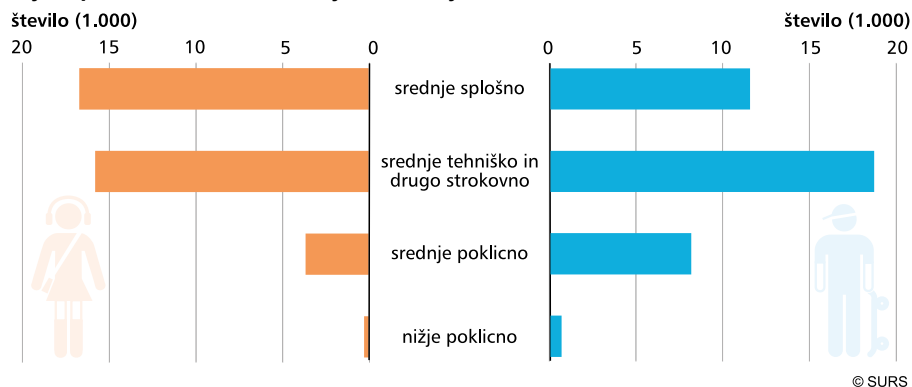
Dijaki v srednjih splošnoizobraževalnih programih, EU-28, 2012

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 10. 9. 2015)

Število mladih, ki se vključujejo v srednješolsko izobraževanje, se zaradi demografskih sprememb zmanjšuje, odstotek mladih, vključenih v to stopnjo izobraževanja, pa je visok. V 2013 je obiskovalo različne srednje šole (SŠ) v Sloveniji več kot 96 % 17-letnikov. To je bila ena najvišjih vrednosti v Evropi. Najvišjo je imela Švedska, 98 %, najnižjo pa Grčija, 69 %.

Dijaki po vrstah izobraževanja, Slovenija, šolsko leto 2014/15

Vir: SURS

V Sloveniji se mladi obeh spolov v čedalje večjem številu vpisujejo v srednje tehniško in strokovno izobraževanje, število vpisanih v srednje splošno izobraževanje pa upada. V začetku šolskega leta 2014/15 je bilo v srednje šole vpisanih 75.325 dijakov, od tega 46 % v srednje tehniško in strokovno izobraževanje, 37 % v srednje splošno izobraževanje, 17 % pa v nižje in srednje poklicno izobraževanje.

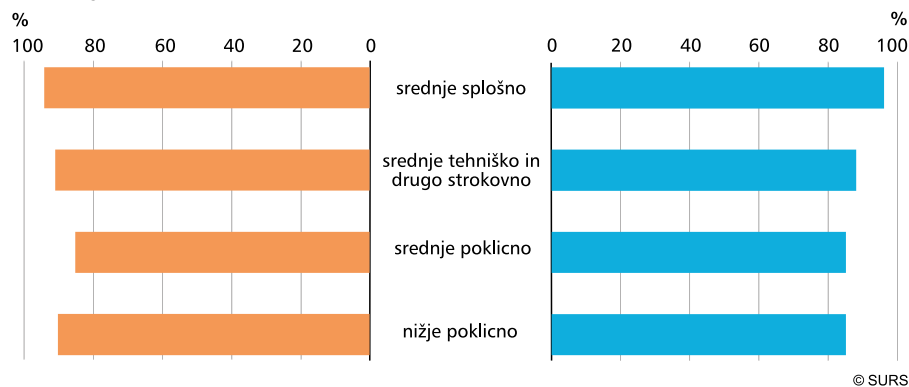
Dekleta so se v največjem odstotku, 46 %, vpisale v srednje splošno izobraževanje; v srednje tehniško in strokovno izobraževanje se jih je vpisalo 43 %. Pri fantih je bilo obrnjeno: 48 % jih je izbralo srednje tehniško in strokovno izobraževanje, 30 % pa se jih je vpisalo v srednje splošno izobraževanje.

Dijakinje so nekoliko uspešnejše

Na splošno uspešno zaključijo letnik šolanja čedalje več dijakov. V šolskem letu 2013/14 je bilo takih 91 % dijakov, in od vseh so bile nekoliko uspešnejše dijakinje. Po vrstah izobraževanja pa je bilo takole: dijakinje so bile nekoliko uspešnejše od svojih vrstnikov v nižjem poklicnem in srednjem tehniškem in strokovnem izobraževanju, ti pa so bili uspešnejši od svojih vrstnic v srednjem splošnem izobraževanju. V srednjem splošnem izobraževanju je bila uspešnost tudi najvišja, saj ga je uspešno zaključilo 94 % dijakin in 96 % dijakov.

Dijaki, ki so uspešno zaključili letnik šolanja, po vrstah izobraževanja, Slovenija, šolsko leto 2013/14

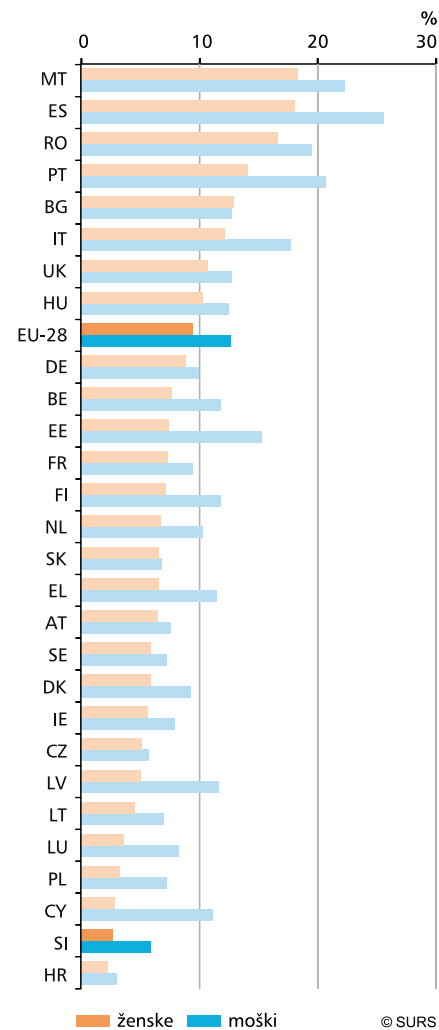

Vir: SURS

Čeprav je delež šolajočih se mladih pri nas visok in čeprav so ti uspešni, so tudi taki mladi, ki niso vključeni v izobraževanje in imajo pri starosti 18–24 let dokončano največ osnovno šolo. Delež teh merimo s kazalnikom **zgodnja opustitev šolanja**. Ta je v Sloveniji od 2009 do 2013 padal, v 2014 pa se je dvignil na 4,4 %, a je bil še vedno eden najnižjih v EU-28. Najnižjo vrednost tega kazalnika so tedaj imeli na Hrvaškem (2,7 %), najvišjo pa v Španiji (21,9 %); povprečje EU-28 je bilo 11,1 %.

Pri zgodnji opustitvi šolanja je razlika med spoloma precejšnja: **med mladostnicami je takih, ki zgodaj opustijo šolanje, manj kot med mladostniki**. V 2014 je bilo v Sloveniji prvih 2,7 %, drugih 6 %.

Mladi (18–24 let), ki zgodaj opustijo šolanje, EU-28¹⁾, 2014

1) Manj natančna ocena – ženske: CY, LT, HR, LU, SI; moški: HR.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 11. 12. 2015)

Študentk je več kot študentov

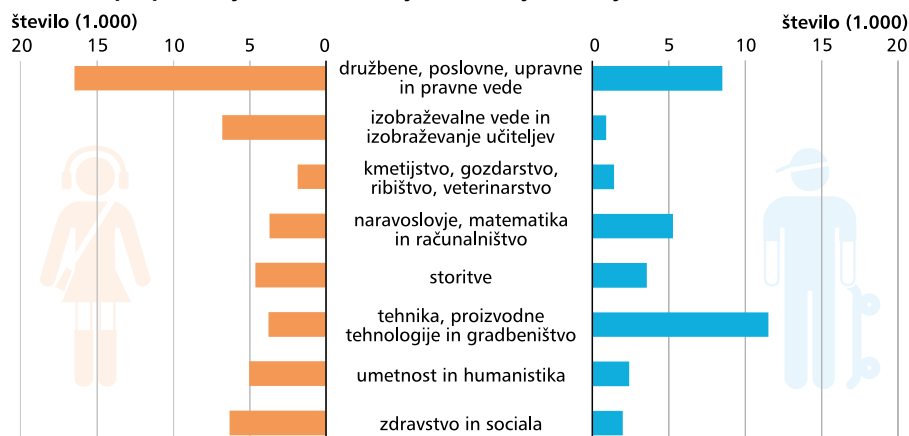
Število študentk na 100 študentov, EU-28, 2012

Poljska	149,1
Švedska	148,2
Slovaška	147,6
Latvija	147,6
Estonija	144,9
Litva	140,6
Slovenija	136,6
Italija	135,3
Danska	134,8
Češka republika	133,9
Hrvaška	130,8
Združeno kraljestvo	128,7
Malta	128,0
Madžarska	124,7
Belgija	124,7
Francija	121,4
Bolgarija	120,4
Romunija	118,9
Finska	115,9
Španija	115,6
Portugalska	115,0
Avstrija	114,8
Ciper	113,0
Luksemburg	108,9
Nizozemska	105,9
Irska	103,5
Nemčija	100,3
Grčija	96,6

Med mladimi v Sloveniji, starimi 20–24 let, je več kot 50 % študentov, in s tem podatkom se uvrščamo med države z najvišjimi deleži oseb, vključenih v terciarno izobraževanje. Najnižje deleže sta v letu 2013 imeli Združeno kraljestvo (31 %) in Avstrija (35 %).

Med študirajočimi so v letu 2012 v vseh državah članicah EU-28 razen v Grčiji prevladovali študentke. Delež teh je v največjem obsegu presegal delež njihovih vrstnikov na Poljskem in Švedskem (bilo jih je skoraj pol več kot študentov).

Študenti po področjih izobraževanja, Slovenija, študijsko leto 2014/15

© SURS

Vir: SURS

Na splošno je v Sloveniji še vedno **največ zanimanja za študijske programe s področja družboslovja** (obiskuje jih vsak tretji študent), a zanimanje zanje v zadnjih letih upada. Narašča pa zanimanje za študijske programe s področja naravoslovja, matematike in računalništva.

V študijskem letu 2014/15 se je na višje in visoke šole v Sloveniji vpisalo 83.700 študentov, od tega več kot pol študentk (58 %). Študentke so se v največjem številu odločile za študij družbenih, poslovnih, upravnih in pravnih ved (vsaka tretja ali 34 %), študenti (moški) pa za študijske programe s področja tehnike, proizvodne tehnologije in gradbeništva (vsak tretji ali 32 %) in družboslovja (vsak četrti ali 24 %).

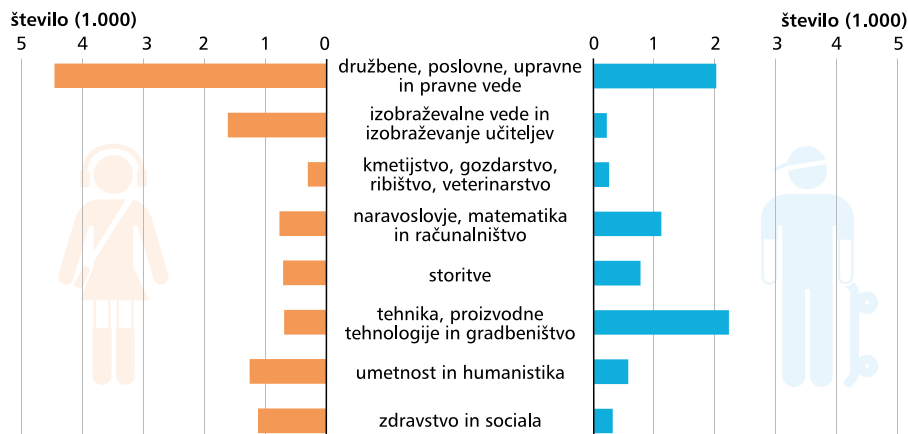
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 18. 12. 2015)

Diplomantk je več kot diplomantov

Mladostnikov z dokončano višje- ali visokošolsko izobrazbo (terciarno izobrazbo) je čedalje več. To je rezultat velikega deleža mladih, vključenih v izobraževanje, njihove uspešnosti, nizkega odstotka tistih, ki zgodaj opustijo šolanje, in ugodnih študijskih razmer. Pred desetimi leti je imelo terciarno izobrazbo 24 % mladih v starosti 25–29 let ali vsaka tretja ženska (33 %) in vsak sedmi moški (15 %). V desetih letih se je delež mladih s terciarno izobrazbo povečal na 35 %. **Med 25–29-letnicami jih je imelo terciarno izobrazbo 44 %, med njihovimi vrstniki pa vsak četrti (26 %).** Po prvem podatku (za ženske) smo se uvrstili nad, po drugem (za moške) pa pod povprečje EU-28.

Diplomanti po področjih izobraževanja, Slovenija, 2014

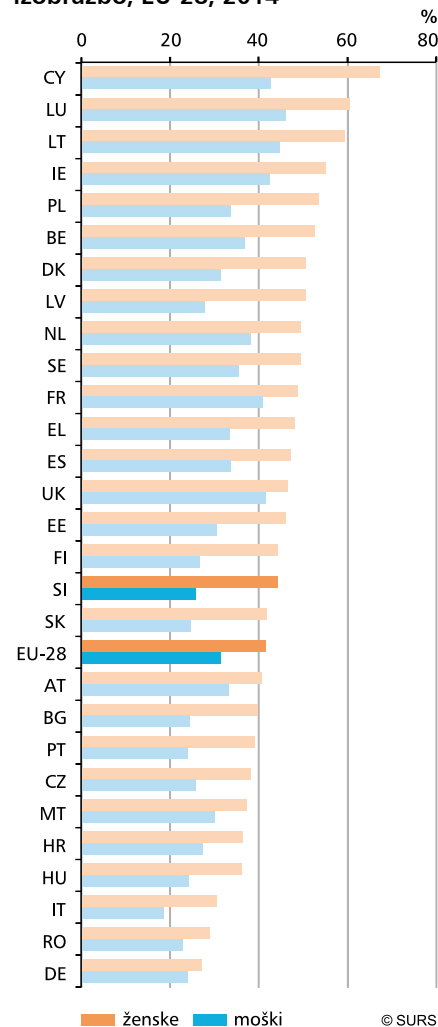

Vir: SURS

V 2014 je v Sloveniji diplomiralo 18.400 študentov, od tega je bilo 60 % diplomantk. Več kot polovica vseh diplomantk (55 %) je diplomirala iz družbenih ved, poslovnih ved in prava ter izobraževalnih ved in izobraževanja učiteljev. Naravoslovje, matematika, računalništvo in tehnika pa sta bili tudi v letu 2014 pretežno »moški« področji, saj je iz teh področij diplomirala skoraj polovica diplomantov (45 %).

Tudi v drugih državah članicah EU-28 je bilo diplomantk več kot diplomantov. V 2012 je bila številčna razlika med njimi največja v Latviji in Estoniji (tam je bilo diplomantk še enkrat več kot diplomantov), najmanjša pa na Irskem, v Avstriji in Nemčiji (diplomantk je bilo približno 20 % več kot diplomantov).

Mladi (25–29 let) s terciarno izobrazbo, EU-28, 2014

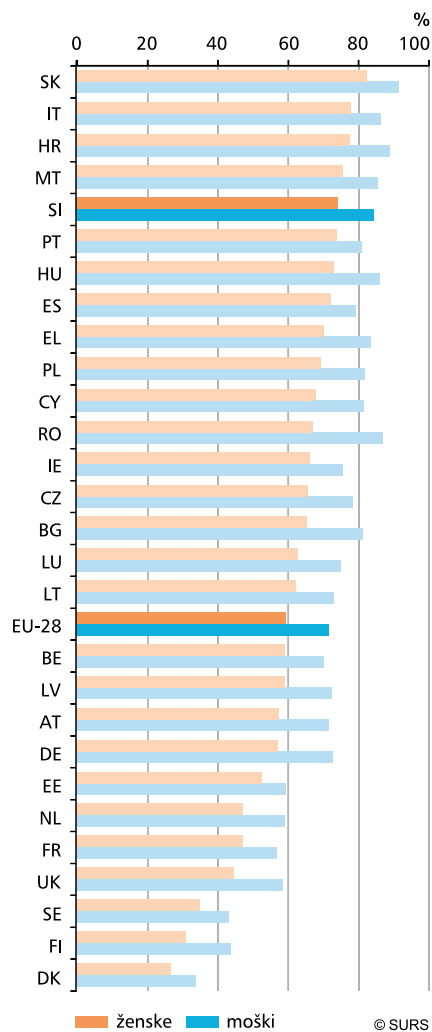

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 7. 1. 2016)

Mladostnice prej zapustijo družino staršev

Mladi (16–29 let), ki živijo s starši, EU-28, 2013

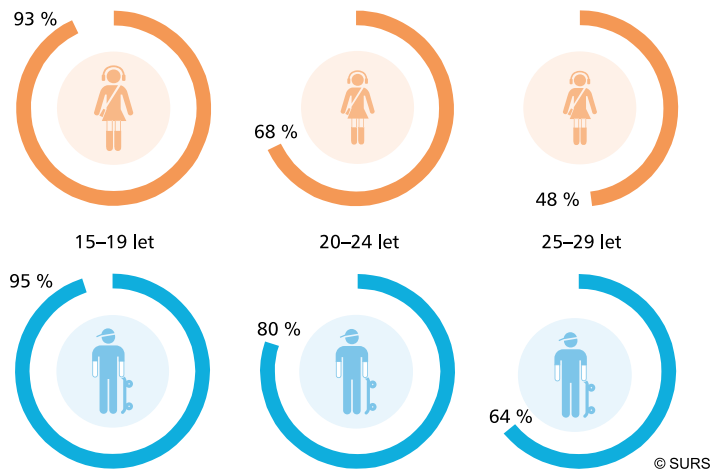

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 21. 8. 2015)

Za Slovenijo je značilno, da otroci precej pozno zapuščajo svoje izvirne družine, po podatkih Eurostata pozneje kot v drugih evropskih državah. V letu 2013 so dom svojih staršev najprej zapustili mladi na Švedskem, in sicer oba spola pred 21. letom. V Sloveniji so mladostnice zapustile svojo izvirno družino povprečno pri starosti 27,4 leta, njihovi vrstniki pri starosti 29,7 leta.

V 2015 je v Sloveniji kar 73 % mladostnikov v starosti 15–29 let še vedno živelo skupaj s starši, ali natančneje: 67 % mladostnic in 78 % mladostnikov. Večina mladih te starosti se je še izobraževala, vsak četrti pa je bil že zaposlen. Med 29-letniki sta še živela pri starših vsaka tretja mladostnica in vsak drugi mladostnik.

Mladi, ki živijo s starši, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

Stopnja tveganja revščine med mladostniki, ki živijo skupaj s starši, je v Sloveniji nižja kot med osamosvojenimi mladostniki, glede na spol pa ni bistvene razlike. Pri mladostnikih (moških) je bila v 2014 nekoliko višja med tistimi, ki ne živijo pri starših, pri mladostnicah pa med tistimi, ki živijo skupaj s starši (14,2 %).

Stopnja tveganja revščine med mladimi, Slovenija, 2014

	Živijo pri vsaj enem od staršev	Ne živijo pri starših
Ženske	14,2	24,9
Moški	11,9	25,3

Vir: SURS

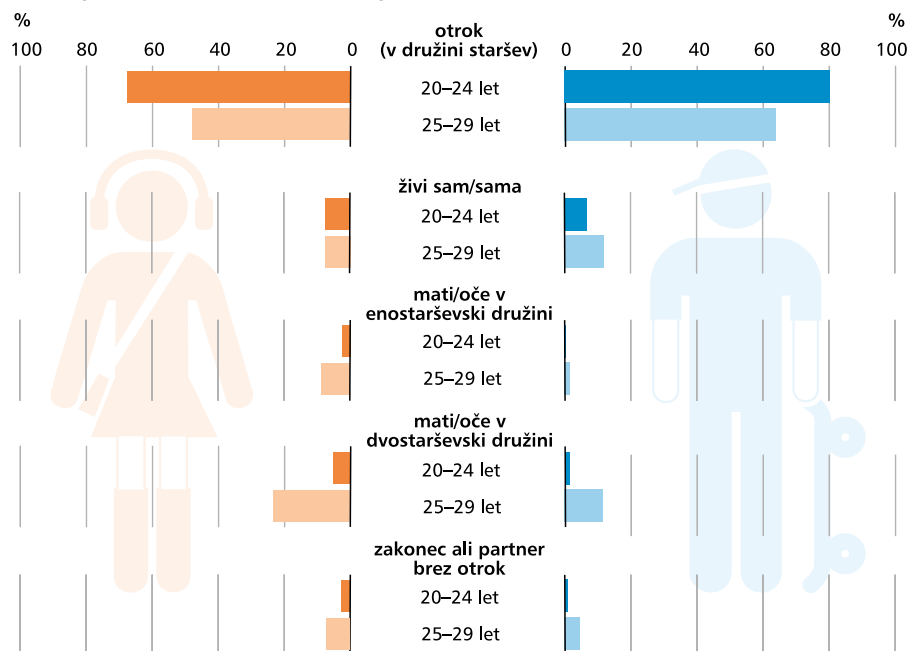

V dvoje – neveste približno dve leti mlajše od ženinov

Število sklenitev zakonskih zvez v Sloveniji upada, tudi med mladimi. Med novoporočenci v letu 1988 je bilo 88 % nevest in 79 % ženinov starih 15–29 let; v letu 2014 je bilo toliko starih le še 51 % nevest in 36 % ženinov. Med obojimi v 2014 prvič poročenimi je bila **nevesta v povprečju dve leti mlajša od ženina**.

Ocenjena starost, pri kateri mladi zapustijo družino staršev, EU-28, 2014

Položaj mladih v družini, Slovenija, 1. 1. 2015

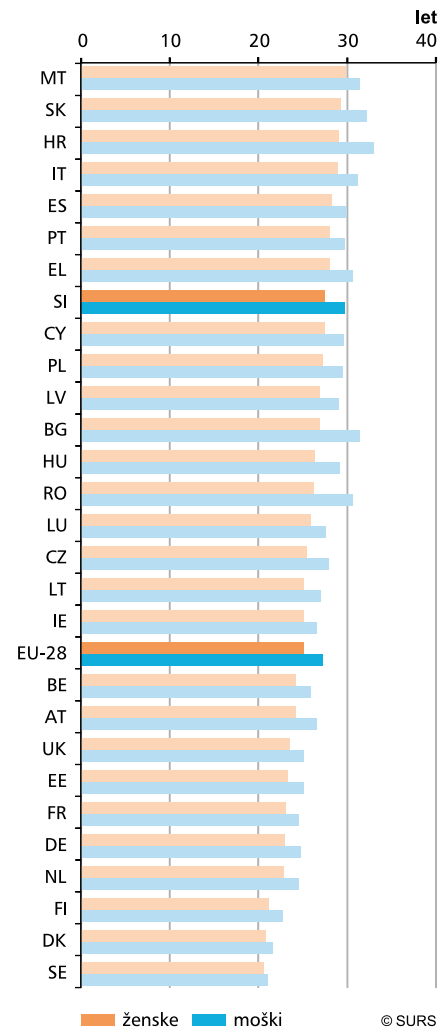

© SURS

Vir: SURS

Ženske, ki so rodile v Sloveniji v 2014, so bile v povprečju 3 leta mlajše od očetov teh otrok. Vsaka druga je bila mlajša od 30 let. Med tistimi, ki so rodile prvič, je bilo mladostnic (tj. 15–29-letnic) 60 %. Tiste, ki so rodile v 2014 in so bile mlajše od 30 let, so bile stare povprečno 26,4 leta; tiste, ki so rodile prvič, pa 26,0 leta.

V letu 2014 se je iz Slovenije **izselilo 3.818 mladih** v starosti 15–29 let, kar je bilo 27 % vseh, ki so se odselili iz države v tem letu. 45 % odseljenih mladih so bile mladostnice, 55 % pa mladostniki. Največ se jih je odselilo v Avstrijo, Nemčijo in na Hrvaško.

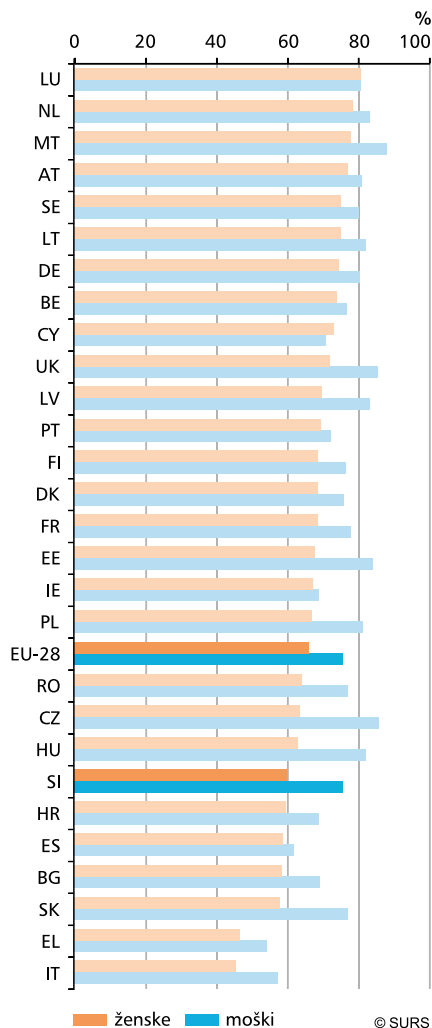
© SURS

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 18. 12. 2015)

Delovno aktivnih je več mladostnikov kot mladostnic

Stopnja delovne aktivnosti mladih (25–29 let), EU-28, 2014

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 2. 9. 2015)

Prehod od izobraževanja na trg dela je v življenju posameznika prelomno obdobje, saj je pogosto tudi prehod iz mladostništva v odraslost. To prinaša nove razsežnosti življenja: odgovornost, zadolžitve, življenjske vloge. Starost mladostnikov ob tem prehodu se dviga; mladi namreč podaljšujejo študij, da se izognejo statusu brezposelnosti, kajti zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj so v primerjavi z drugimi iskalci zaposlitve težje zaposljivi.

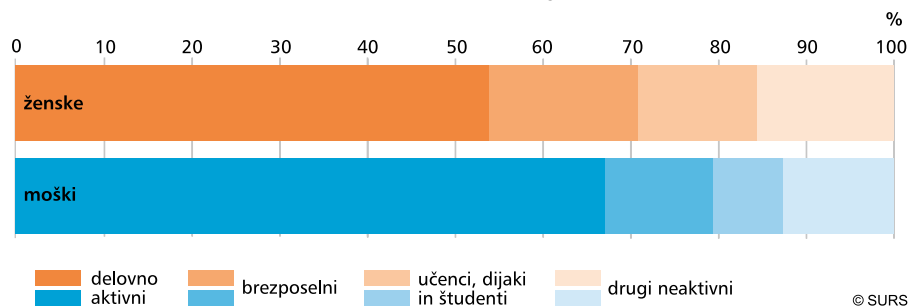
V letu 2014 je bilo med mladostniki v starosti 25–29 let nekaj več kot 100.000 aktivnih (tj. delovno aktivnih in brezposelnih skupaj) ali trije od štirih. **Delovno aktivni** (to so zaposleni in samozaposleni skupaj) **so bili dva od treh mladostnikov (moških) in nekaj več kot polovica mladostnic.** Zaposlitev za določen čas je imelo 37 % mladostnikov; prevladovala so ženske, saj je imela skoraj vsaka druga delovno aktivna mladostnica delo za določen čas, kar je bila med državami članicami EU-28 ena višjih vrednosti. Med mladostniki je delal za določen čas vsak tretji.

Podelovni aktivnosti mladostnikov se uvrščamo pod povprečje držav članic EU-28. Delež delovno aktivnih mladostnikov v letu 2014 sta bila najnižja v Grčiji in Italiji, najvišje pa so imeli na Malti, Nizozemskem in v Luksemburgu.

V letu 2014 je bilo brezposelnih 15 % mladostnikov (25–29 let) ali vsaka 6. mladostnica in vsak 8. mladostnik.

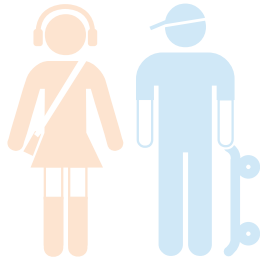
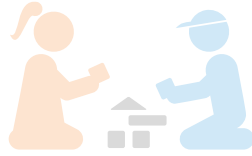
Nekaj mladostnikov v starosti 25–29 let se je še nadalje izobraževalo. Med temi je bilo več mladostnic, saj se je izobraževala še vsaka sedma, med mladostniki pa vsak dvanajsti.

Mladi (25–29 let) po statusu aktivnosti, Slovenija, 1. 1. 2014

Vir: SURS

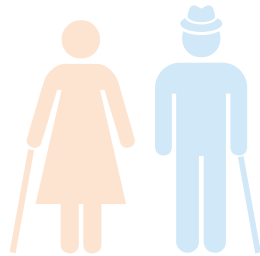
© SURS

 IME: Marija
STAROST: 30–64 let
POVPREČNA VIŠINA: 165 cm
POVPREČNA TEŽA: 70 kg
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA PRI 30 LETIH: 54 let

 IME: Franc
STAROST: 30–64 let
POVPREČNA VIŠINA: 178 cm
POVPREČNA TEŽA: 87 kg
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA PRI 30 LETIH: 49 let

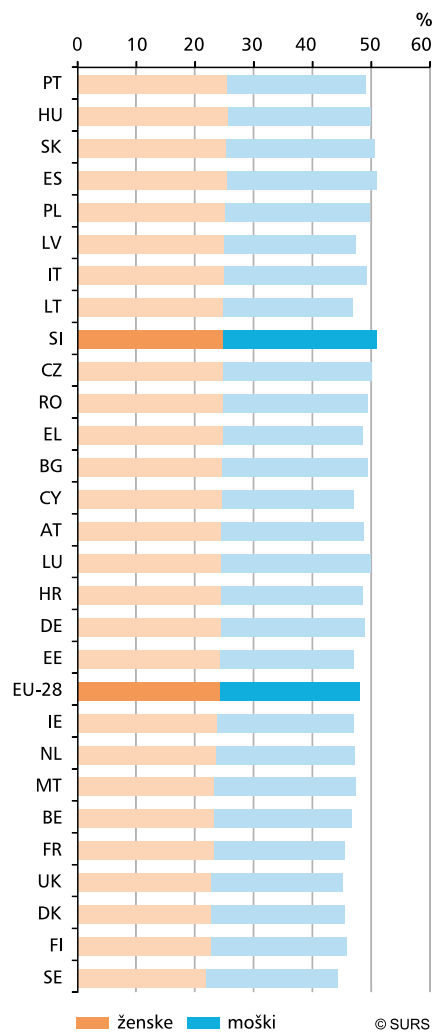

ODRASLI

Med odraslim prebivalstvom je več moških kot žensk

Odrasli, EU-28¹⁾, 1. 1. 2014

1) Podatki so začasni: EU-28, FR, IE; ocenjeni: EU-28, RO.

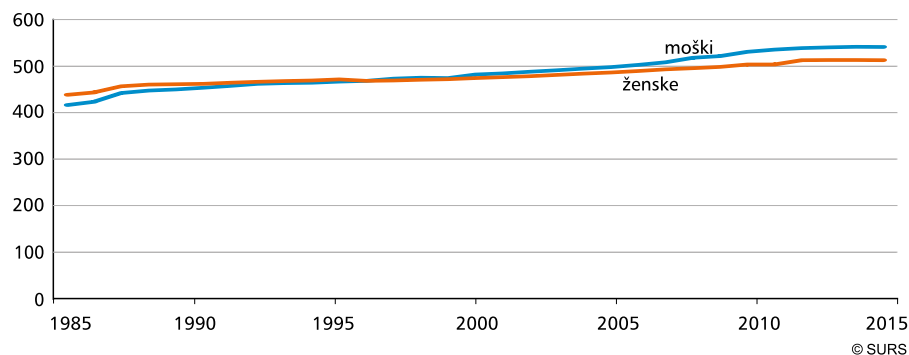
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 27. 10. 2015)

Na začetku osemdesetih let 20. stoletja je bilo med celotnim prebivalstvom Slovenije približno 800.000 ali 42 % odraslih (žensk je bilo nekoliko več kot moških). Pred 20 leti sta bila odstotek odraslih moških in odstotek odraslih žensk v Sloveniji približno enaka, v nadaljnjih letih pa se je odstotek moških te starosti povečeval hitreje.

Pred desetimi leti (2005) so bili odrasli že polovica vsega prebivalstva Slovenije. Njihovo število se je še povečevalo in v začetku leta 2015 so bili 51 % slovenskega prebivalstva; bilo jih je 1.053.679, od tega je bilo 49 % žensk.

Odrasli, Slovenija

število (1.000)

Vir: SURS

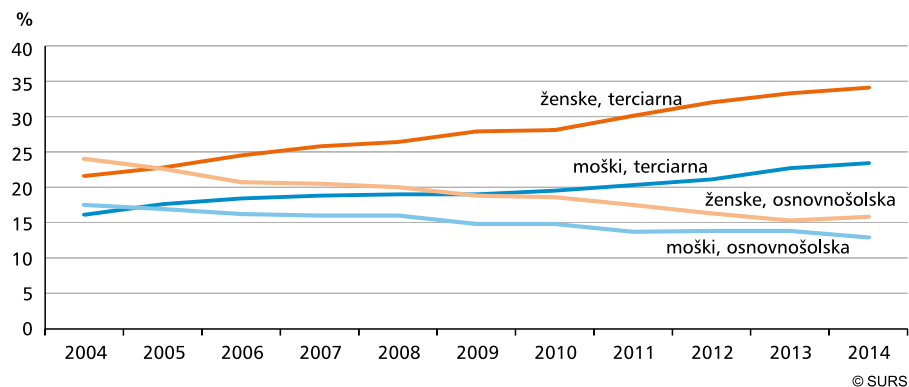
Odstotek 30–64 let starega prebivalstva med celotnim prebivalstvom se povečuje tudi v drugih državah članicah EU-28. Približno enak kot v Sloveniji (nekaj čez 50 % v letu 2014) je bil v Španiji, na Slovaškem, v Češki republiki in na Madžarskem, a v Sloveniji je bil med vsemi omenjenimi državami najvišji.

Žensk s terciarno izobrazbo je več kot moških z enako izobrazbo

Čedalje večja vključenost mladih v višje stopnje izobraževanja in njihova uspešnost v preteklih letih se odražata tudi v čedalje boljši izobrazbeni sestavi odraslega prebivalstva. Še pred desetimi leti je bilo v Sloveniji med odraslimi (25–64 let) manj kot 20 % takih s terciarno izobrazbo, v letu 2014 pa že skoraj 30 %. Pri tem so bile ženske uspešnejše kot moški, saj jih je imelo že pred desetimi leti več kot 20 % terciarno izobrazbo, v 2014 pa že več kot tretjina (34 %), medtem ko je bilo tedaj (2014) moških s terciarno izobrazbo 23 % (toliko žensk s terciarno izobrazbo je bilo v Sloveniji že pred osmimi leti). V zadnjih letih delež terciarno izobraženih žensk tudi hitreje narašča.

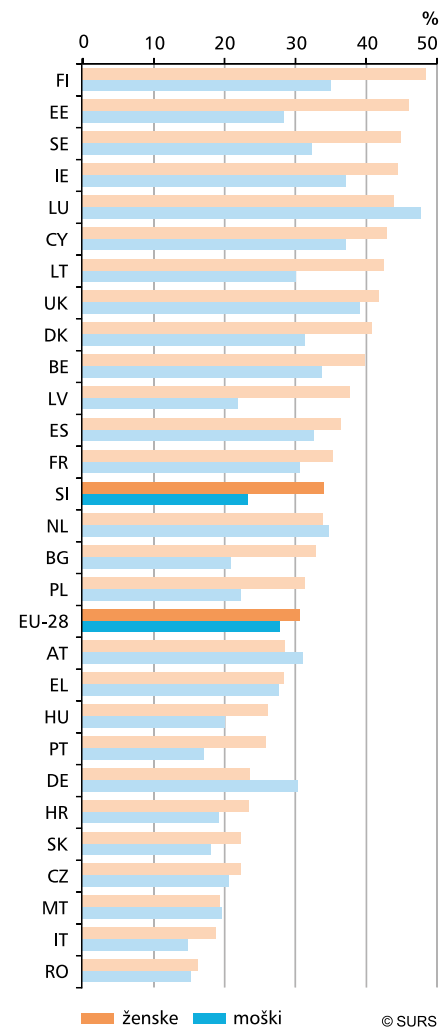
Izobrazba odraslih (25–64 let), Slovenija

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 2. 9. 2015)

Delež odraslih žensk (25–64 let) s terciarno izobrazbo je bil v Sloveniji v letu 2014 višji, delež odraslih moških s tako izobrazbo pa nižji od povprečja EU-28. Hkrati se je Slovenija uvrstila med države, v katerih so razlike med deležema terciarno izobraženih žensk in moških večje kot v večini drugih. Ta razlika je bila tedaj največja v Estoniji, Latviji, na Finskem in Švedskem.

Odrasli (25–64 let) s terciarno izobrazbo, EU-28, 2014

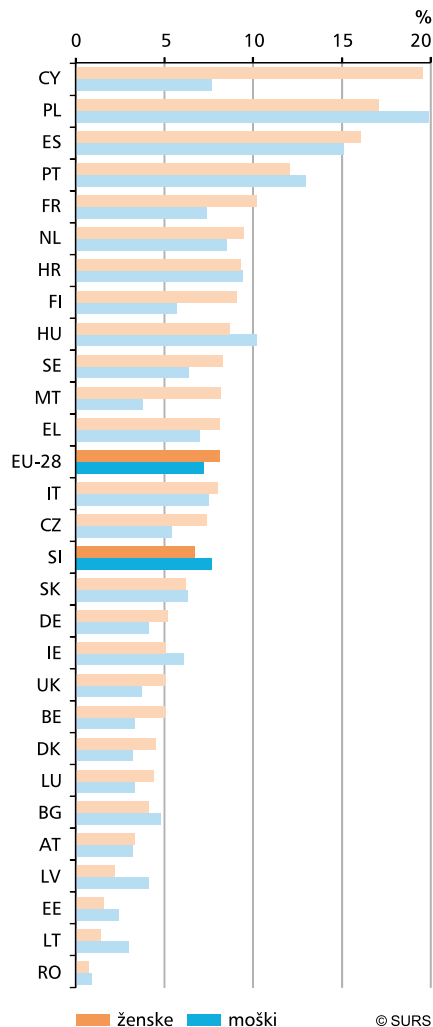
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 16. 10. 2015)

Delovno aktivnih žensk manj kot delovno aktivnih moških

Zaposleni za določen čas (40–64 let), EU-28¹⁾, 2014

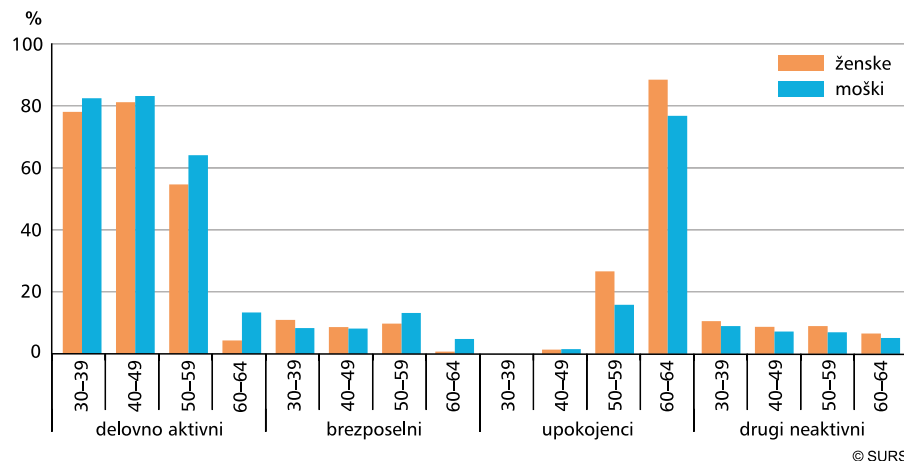

1) Manj natančna ocena – ženske: RO, LT.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>), 17. 11. 2015)

Obdobje od 30. do 64. leta starosti je obdobje najintenzivnejše delovne aktivnosti (delovno aktivni so zaposleni in samozaposleni skupaj). V letu 2014 sta bili delovno aktivni dve od treh odraslih oseb; okrog 9 % odraslih je bilo brezposelnih, drugi so bili upokojenci ali neaktivni. Pomembnejših razlik med spoloma ni bilo. Razlike med spoloma postanejo jasneje vidne, če prebivalce med 30. in 64. letom starosti razdelimo v več starostnih skupin.

Odrasli po statusu aktivnosti, Slovenija, 1. 1. 2014

Vir: SURS

Med 30–49 let starimi prebivalci je odstotek delovno aktivnih najvišji; v 2014 je ta npr. znašal več kot 80 %; pomembnejših razlik med spoloma ni bilo. Po petdesetem letu starosti se začnejo razmerja spreminjati. V 2014 so bili med 50–59-letniki delovno aktivni dva od treh moških in vsaka druga ženska, po 60. letu (60–64 let) pa je le še vsak osmi moški (13 %) in vsaka 25. ženska (4 %).

V zadnjih 20 letih se tudi med odraslimi čedalje bolj uveljavlja zaposlitev za določen čas, ki je sicer običajnejša in pogostejša predvsem med mladostniki. V 2014 je imelo med 40–64-letniki delo za določen čas 7 % žensk in 8 % moških. S tega vrednostma se je Slovenija uvrstila v sredino lestvice in pod povprečje držav članic EU-28. Najnižje odstotke žensk z zaposlitvijo za določen čas so v letu 2014 imeli v Romuniji, Estoniji in Litvi, najvišje pa na Cipru, na Poljskem in v Španiji.

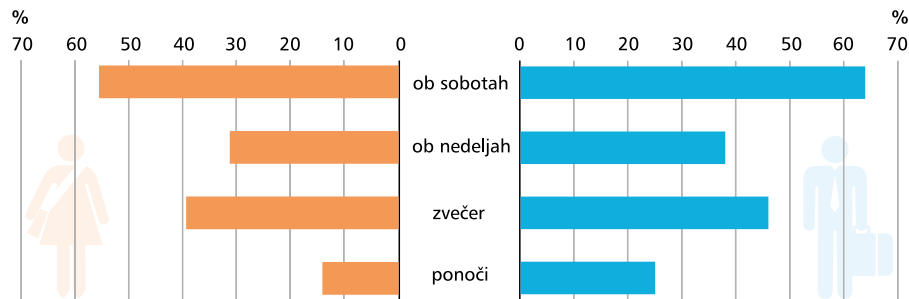
Delo z delovnim časom, krajšim od polnega, ima več žensk kot moških

Še večje razlike med spoloma v državah članicah EU-28 pa so pri zaposlitvi glede na dolžino delovnega tedna, tj. glede na to, ali gre za zaposlitev s polnim ali za zaposlitev z delovnim časom, krajšim od polnega (v Sloveniji: 35 ur ali manj). Zaposlitev z delovnim časom, krajšim od polnega, ima v vseh državah brez izjeme več žensk kot moških.

Delež delovno aktivnih v starostni skupini 40–64 let z delovnim časom, krajšim od polnega, je v Sloveniji v letu 2014 znašal med ženskami 10 %, med moškimi pa 6 %. Slovenija se je v letu 2014 s tema vrednostma uvrstila med države z nižjimi deleži zaposlenih s takim delovnim časom. Najnižji odstotek delovno aktivnih žensk z delovnim časom, krajšim od polnega, so v letu 2014 imeli v Bolgariji (3 %) in na Slovaškem (6 %), najvišji odstotek žensk s takim delovnim časom pa na Nizozemskem (79 %), v Nemčiji (52 %) in Avstriji (50 %). Hkrati je bila v teh državah največja tudi razlika med deležem žensk in deležem moških s takim delovnim časom.

Moški delajo v večjem odstotku ob neobičajnem času kot ženske. V Sloveniji so v 2014 ob sobotah delali dva od treh moških in več kot polovica žensk, ob nedeljah pa skoraj vsaka tretja ženska in dva od petih moških. Zvečer so delale skoraj dve od petih žensk in polovica moških. Nočno delo sta opravljala eden od štirih moških in ena od sedmih žensk.

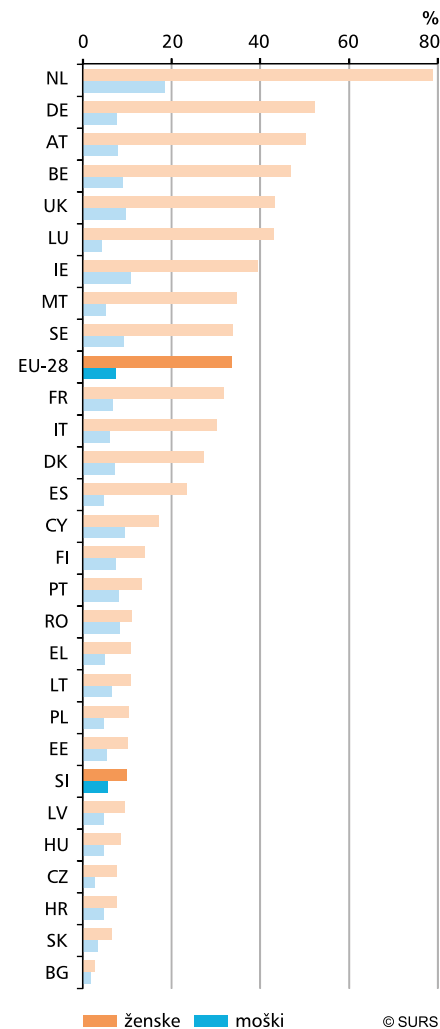
Delovno aktivni odrasli (30–64 let), ki delajo ob neobičajnem času, Slovenija, 2014

Vir: SURS

© SURS

Zaposleni z delovnim časom, krajšim od polnega (40–64 let), EU-28, 2014

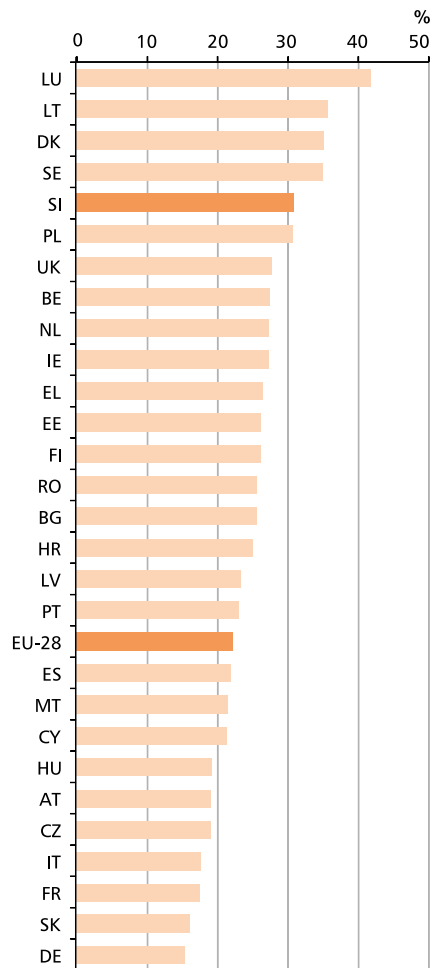
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 17. 11. 2015)

© SURS

Ženske zaslužijo v povprečju manj kot moški

Strokovnjakinje¹⁾ po SKP-08 med vsemi zaposlenimi ženskami, EU-28, 2014

© SURS

1) Strokovnjakinje so najštevilnejša poklicna skupina žensk v Sloveniji.

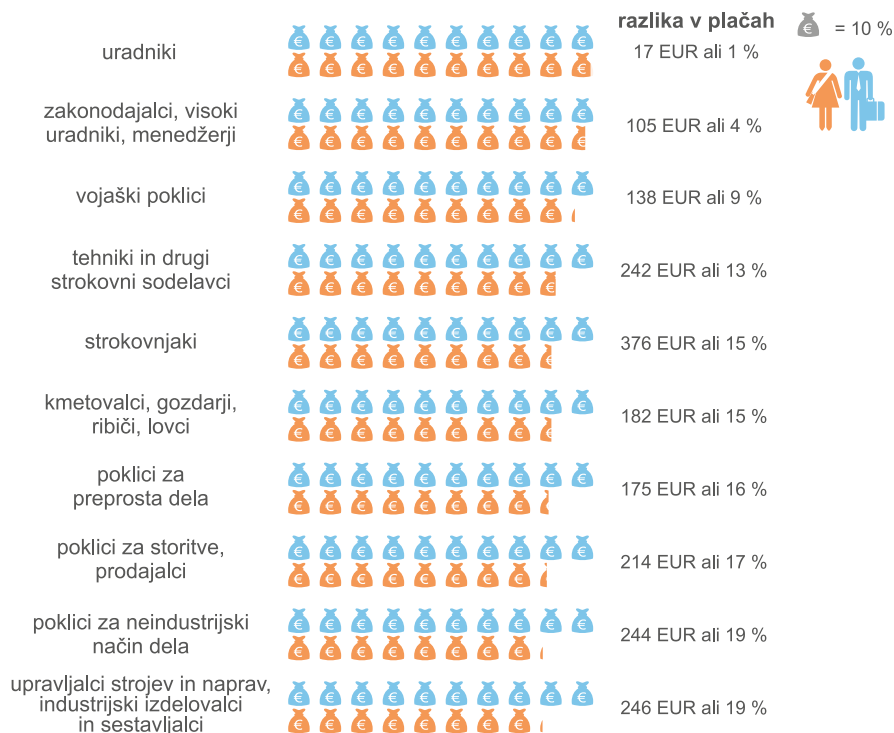
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 30. 11. 2015)

Plače žensk so bile v letu 2014 v povprečju nižje od plač moških (za 5,3 %) ali 89 EUR. Razlike med njimi so se od 2009 do 2013 povečevale.

Razlike v višini plač med moškimi in ženskami so v različnih starostnih skupinah različne. S starostjo se povečujejo, največje pa so v starostni skupini 45–54 let. V letu 2014 so bile plače moških v tej starostni skupini povprečno za 8 % višje od plač žensk. Razlike med plačami moških in žensk v starostni skupini 55–64 let so bile neznatne.

Plače moških so bile v vseh glavnih poklicnih skupinah v povprečju višje od plač žensk. Najmanj so se razlikovale v poklicni skupini uradniki, sledila pa je skupina zakonodajalci, visoki uradniki, menedžerji. Največje razlike med plačami moških in žensk so bile v poklicnih skupinah, ki so povezane s fizičnimi deli.

Razlika med povprečnimi mesečnimi bruto plačami¹⁾ moških in žensk po glavnih poklicnih skupinah²⁾, Slovenija, 2014 – začasni podatki

1) Enota opazovanja so osebe, zaposlene celo leto pri istem delodajalcu, in to s polnim delovnim časom.

2) Izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so zapisani kot nevtralni izrazi za moške in ženske.

Vir: SURS

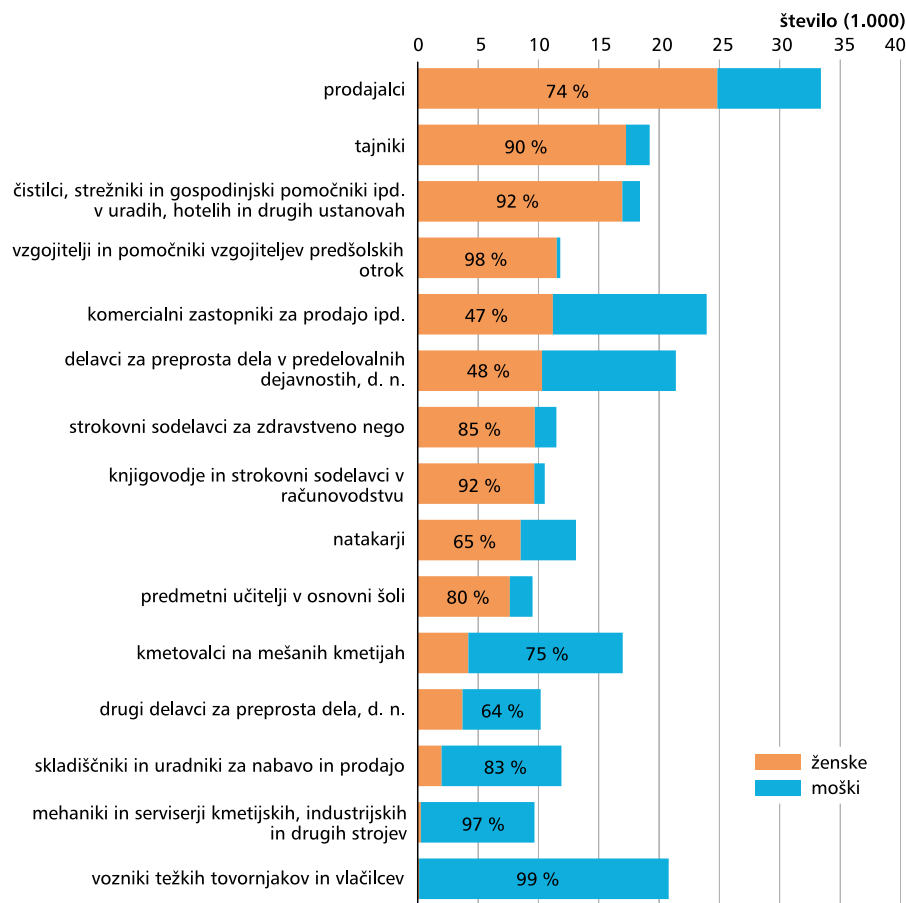
© SURS

Največ žensk opravlja poklic prodajalke, največ moških pa poklic voznika

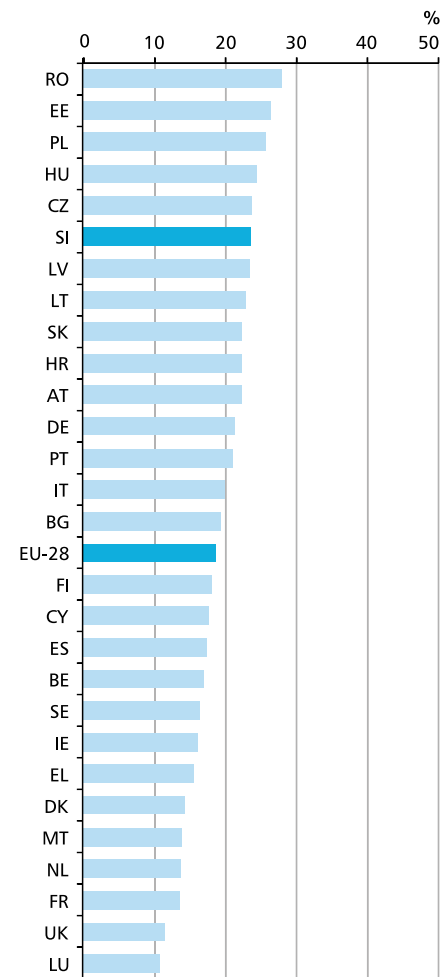
Med v Sloveniji delovno aktivnimi ženskami je bilo v letu 2014 največ prodajalk, med moškimi pa voznikov. Zelo pogosti poklici med ženskami so bili še tajnica, čistilka, strežnica in gospodinjstva pomočnica v uradih in hotelih in vzgojiteljica predšolskih otrok in njihova pomočnica. Med moškimi pa so bili pogosti poklici še kmetovalec, komercialni zastopnik in delavec za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih.

Najpogostejši poklici¹⁾, Slovenija, 2014

1) Izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so zapisani kot nevtralni izrazi za moške in ženske.
Vir: SURS

Moški s poklici za neindustrijski način dela¹⁾ po SKP-08 med vsemi zaposlenimi moškimi, EU-28, 2014

© SURS

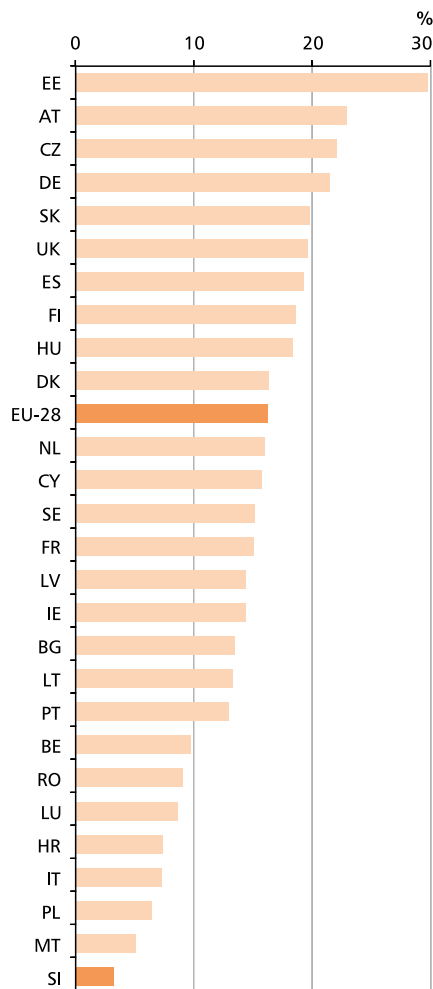
1) Poklici za neindustrijski način dela so najštevilnejša poklicna skupina moških v Sloveniji.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 30. 11. 2015)

V nekaterih dejavnostih zaslužijo ženske več kot moški

Plačna vrzel¹⁾ med spoloma, EU-28, 2013

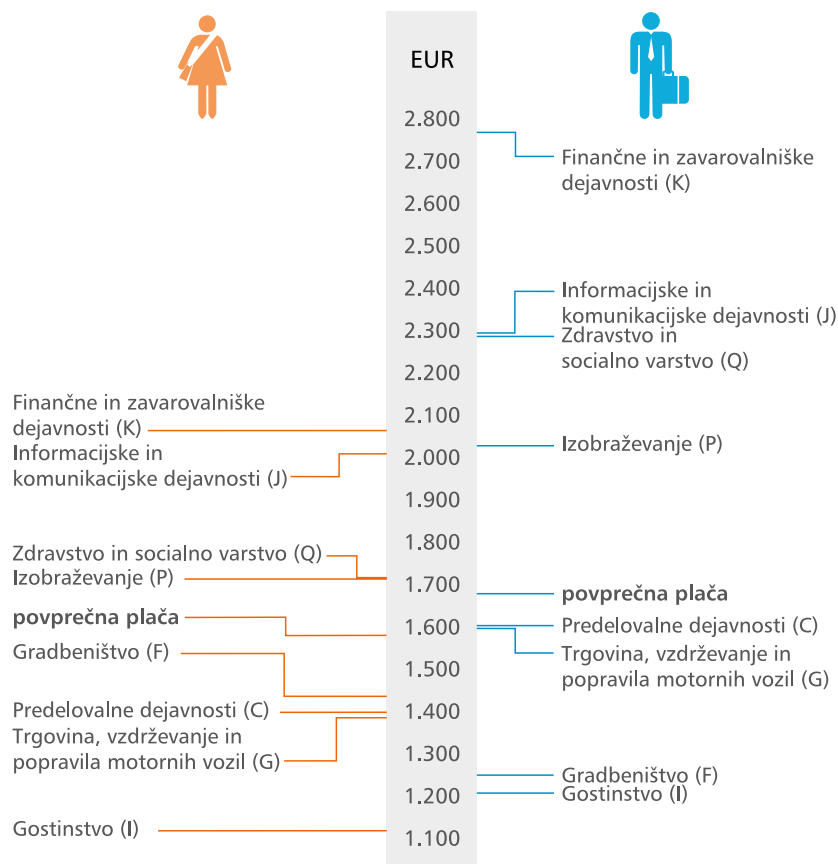
© SURS

1) Podatki za dejavnosti: industrija, gradbeništvo, storitve (brez javna uprava, obramba; obv. soc. varnost) so začasni: DE, ES, HR, LU, PL, FI; ocenjeni: RO; ni podatka: EL; za 2012: IE.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 27. 11. 2015)

Tudi za plače po področjih dejavnosti velja, da moški zaslužijo v povprečju več kot ženske. V letu 2014 so bila izjema le tri področja dejavnosti (po SKD 2008), in sicer **oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja (E), gradbeništvo (F) ter promet in skladiščenje (H)**. Ženske so bile tedaj v teh dejavnostih zaposlene na odgovornejših in tudi bolje plačanih delovnih mestih, višja je bila tudi njihova izobrazba in tako tudi plača.

Povprečne mesečne bruto plače¹⁾ v izbranih področjih dejavnosti, Slovenija, 2014 – začasni podatki

1) Enota opazovanja so osebe, zaposlene celo leto pri istem delodajalcu, in to s polnim delovnim časom.

Vir: SURS

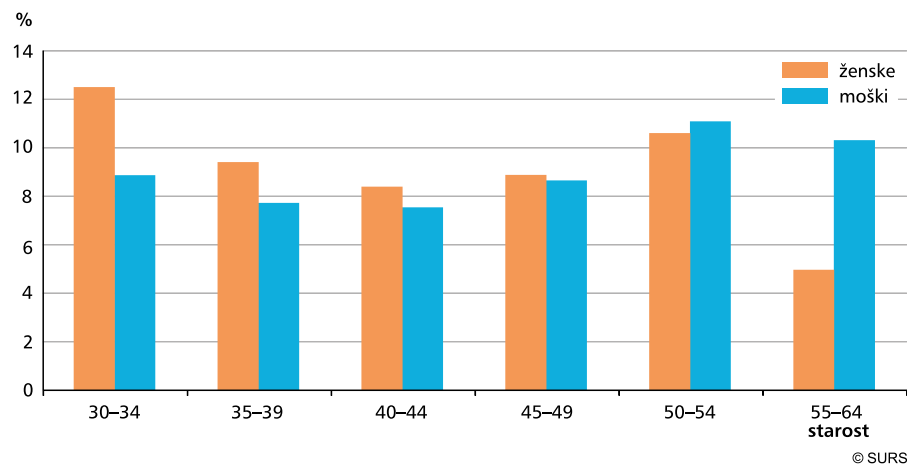
© SURS

Brezposelnost med odraslimi najvišja pri ženskah v starosti 30–34 let

V letu 2014 je bilo med 30–64 let starimi prebivalci Slovenije 9 % brezposelnih. Brezposelnost je bila v starosti do 50 let najbolj problematična pri obeh spolih pri starosti 30–34 let, saj je bila tedaj najvišja (med ženskami je bila približno 12-odstotna, med moškimi pa približno 9-odstotna). Po 35. letu je začela upadati, izraziteje med ženskami. Nato se je pri obeh spolih opazneje zvišala pri starosti 50–54 let (na približno 11 % pri obeh spolih). Po 60. letu je začelo število brezposelnih spet upadati (izraziteje pri ženskah), saj so nekateri že odhajali v pokoj.

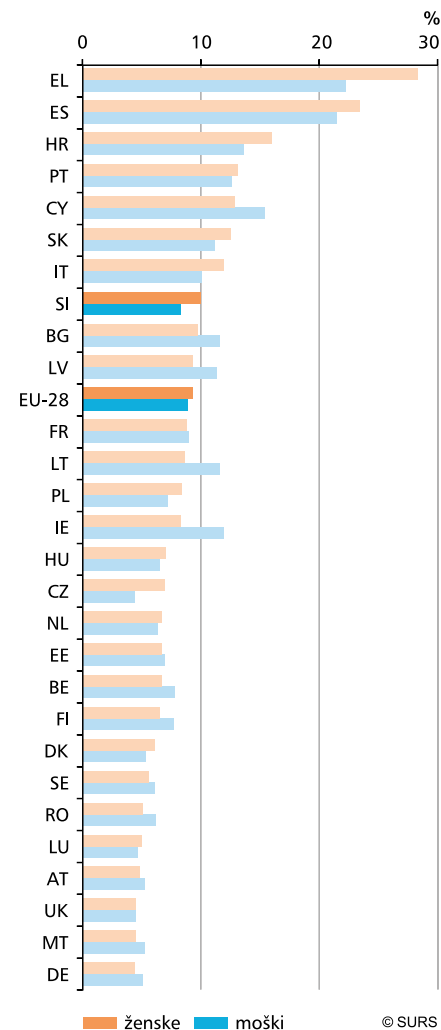
Brezposelnost, Slovenija, 1. 1. 2014

Vir: SURS

Največjo stopnjo brezposelnosti tako pri moških kot pri ženskah so v 2014 imeli v Grčiji in Španiji, najnižjo pa med moškimi v Češki republiki in v Združenem kraljestvu, med ženskami pa v Nemčiji in na Malti.

Stopnja brezposelnosti (25–64 let), EU-28, 2014

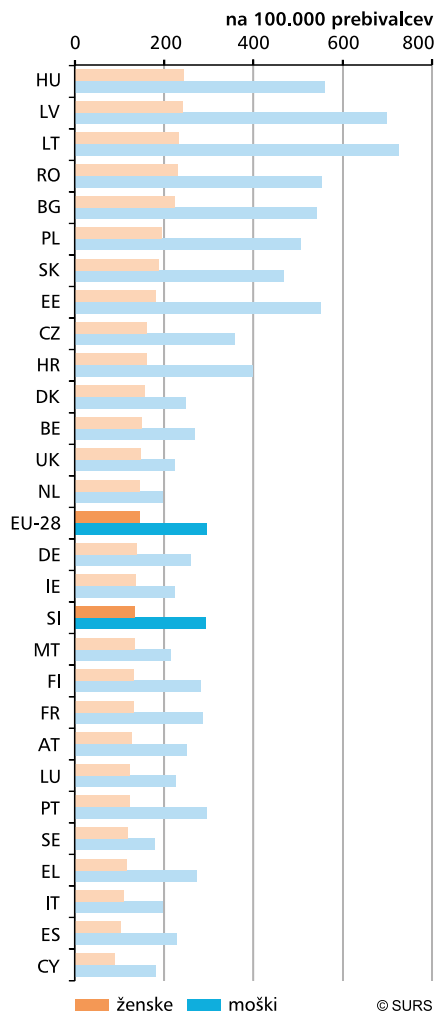

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 1. 12. 2015)

Pred 65. letom starosti umre več moških

Standardizirana stopnja prezgodnje umrljivosti, EU-28, 2012

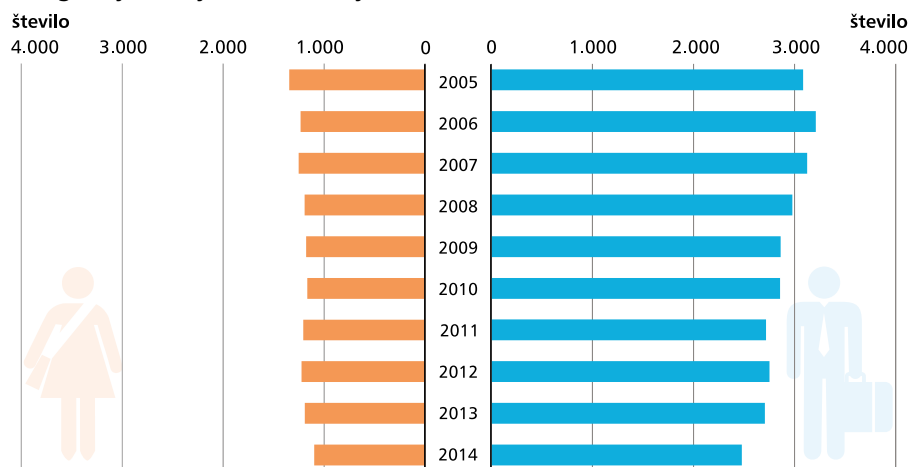

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 18. 1. 2016)

Prezgodnja umrljivost je kazalnik, s katerim prikazujemo umrljivost pred 65. letom starosti.

V letu 2014 je bil med vsemi umrlimi prebivalci Slovenije (18.886) vsak peti mlajši od 65 let. V Sloveniji je prezgodnja umrljivost večja pri moških kot pri ženskah. **Med vsemi v letu 2014 umrlimi moškimi jih je več kot četrtnina umrla pred 65. letom starosti.** Vodilni vzroki prezgodnje smrti so bili skupina rakavih obolenj, bolezni srca in ožilja ter zunanji vzroki umrljivosti.

Prezgodnja umrljivost, Slovenija

Vir: SURS

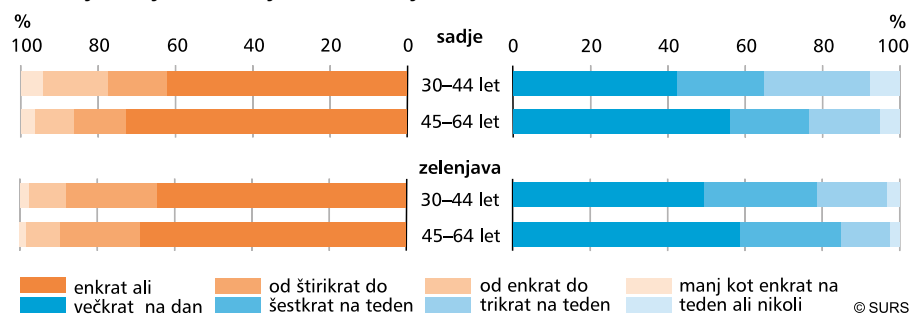

Ženske pogosteje uživajo sadje in zelenjavo

Svoje splošno zdravstveno stanje je več kot polovica odraslih v Sloveniji v letu 2013 ocenila kot zelo dobro ali dobro, in z vrednostjo tega kazalnika smo se uvrstili pod povprečje držav članic EU-28. Pomembnejših razlik med spoloma ni bilo. Z najvišjimi ocenami so svoje splošno zdravstveno stanje ocenili odrasli (45–64 let) na Švedskem in Irskem, z najnižjimi pa v Litvi in Latviji.

Čim starejši smo, tem pogosteje uživamo sadje in zelenjavo, veliko pa se nas v teh letih (30–64 let) ukvarja tudi s športom. V letu 2014 so **ženske pogosteje uživale sadje in zelenjavo kot moški**.

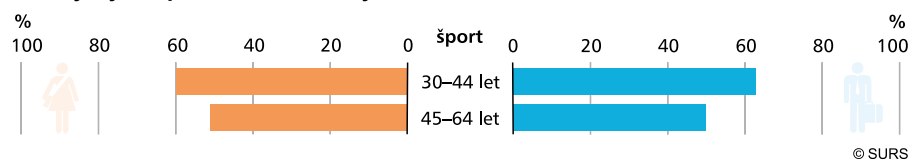
Uživanje sadja in zelenjave, Slovenija, 2014

Vir: NIJZ (EHIS)

Več kot polovica odraslih se je v letu 2014 ukvarjala tudi s športom ali rekreativno telesno aktivnostjo vsaj en dan v tednu najmanj 10 minut neprekinjeno in tako skrbela za svojo telesno pripravljenost. Razlike med spoloma so bile tu manjše kot pri uživanju sadja in zelenjave.

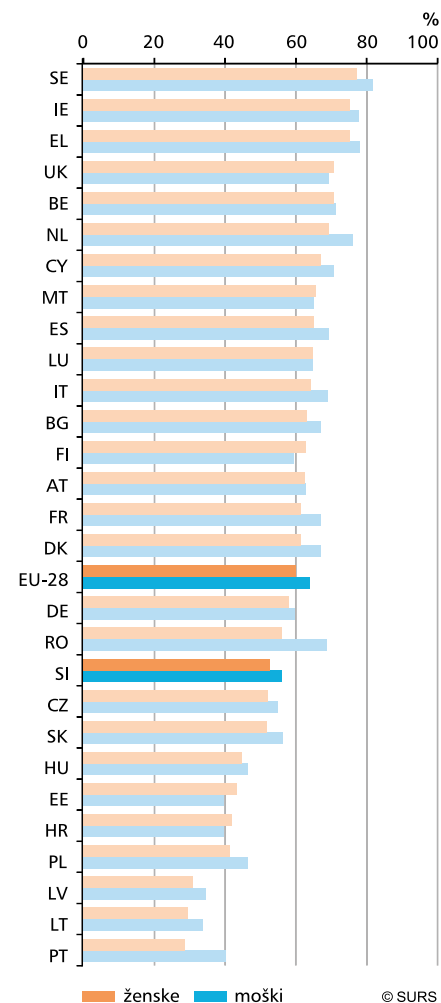
Ukvarjanje s športom¹⁾, Slovenija, 2014

1) Vsaj 1 dan v tednu najmanj 10 minut neprekinjeno ukvarjanje s športom, telesno pripravljenostjo ali rekreativno (prostočasno) telesno aktivnostjo.

Vir: NIJZ (EHIS)

Odrasli (45–64 let), ki so svoje splošno zdravstveno stanje ocenili z zelo dobro ali dobro, EU-28¹⁾, 2013

1) Manj natančna ocena – ženske: HR; moški: CZ, EE, HR, LT, UK.

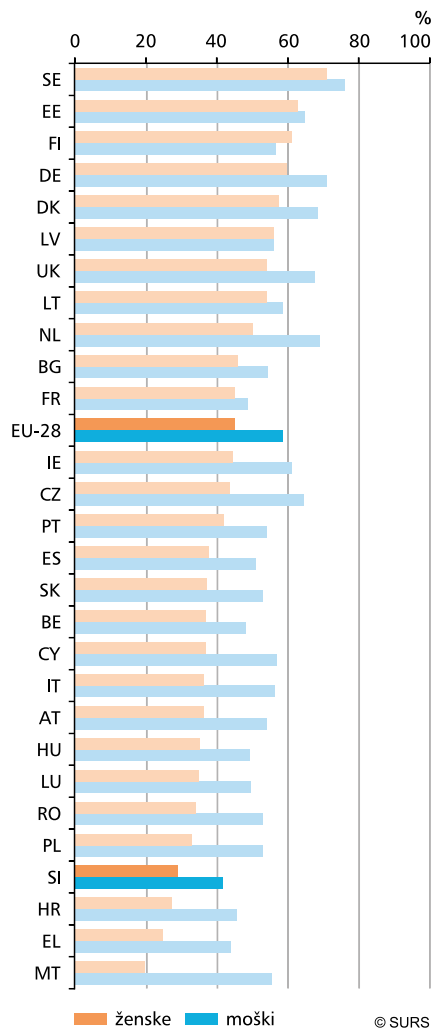
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 29. 12. 2015)

Ženske se upokojujejo približno dve leti prej kot moški

Delovno aktivni (55–64 let), EU-28, 2014

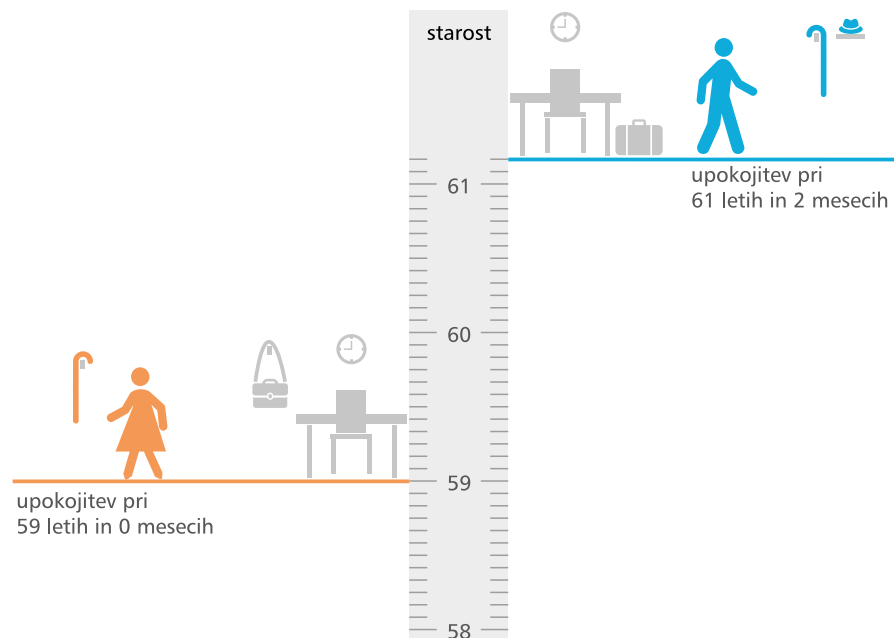
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 16. 11. 2015)

Za Slovenijo je značilno zgodnje upokojevanje. V letu 2014 je bilo med 55–64-letniki delovno aktivnih 29 % žensk in 42 % moških. V primerjavi z drugimi državami članicami EU-28 se je Slovenija v letu 2014 uvrstila med države z najnižjim odstotkom delovno aktivnih pri tej starosti, med moškimi je to bil celo najnižji odstotek. Sledili sta Hrvaška in Grčija. Najvišji odstotek delovno aktivnih med moškimi so imeli na Švedskem, v Nemčiji in na Nizozemskem.

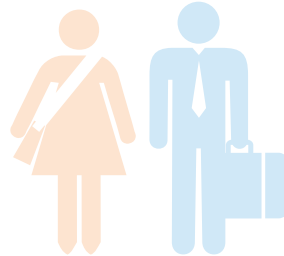
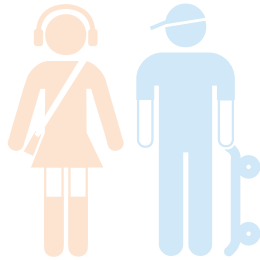
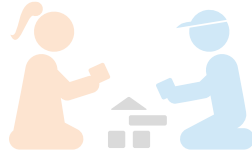
Posledično je povprečna starost ob upokojitvi v Sloveniji med državami članicami EU-28 ena najnižjih in se v zadnjih 10 letih ni bistveno spremenila. V letu 2014 so se ženske upokojevale povprečno pri starosti 59 let (kar je 1 leto in 9 mesecev več kot v letu 2005), moški pa povprečno pri starosti 61 let in 2 meseca (kar je 7 mesecev manj kot v letu 2005).

Prvi se začnejo upokojevati že pri starosti od 40 do 49 let. Med prebivalci v starostni skupini 50–59 let je bilo v letu 2014 upokojenih 27 % žensk in 16 % moških. Do 64. leta starosti se je nato upokojilo že skoraj devet od desetih žensk in tudi več kot trije od štirih moških.

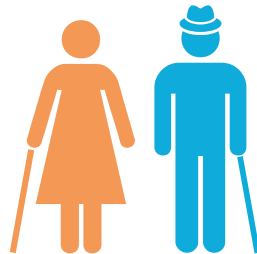
Povprečna starost ob upokojitvi, Slovenija, 2014

Vir: ZPIZ

IME: Marija
STAROST: 65+
POVPREČNA VIŠINA: 162 cm
POVPREČNA TEŽA: 71 kg
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA PRI 65 LETIH: 21 let

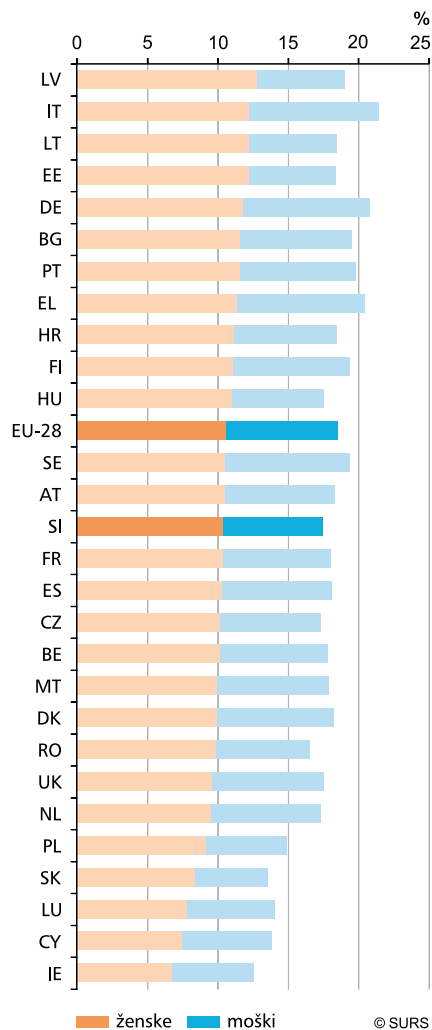
IME: Franc
STAROST: 65+
POVPREČNA VIŠINA: 173 cm
POVPREČNA TEŽA: 83 kg
PRIČAKOVANO TRAJANJE ŽIVLJENJA PRI 65 LETIH: 17 let

STAREJŠI

Med starejšimi prevladujejo ženske

Starejši, EU-28¹⁾, 1. 1. 2014

1) Podatki so začasni: EU-28, FR, IE; ocenjeni: EU-28, RO.

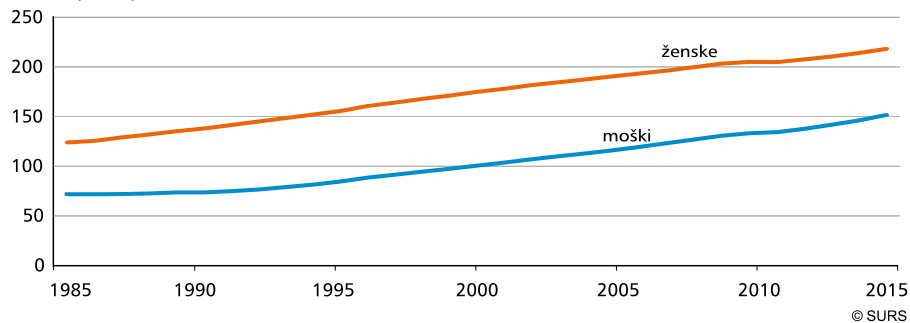
Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 6. 1. 2016)

Slovenija se tako kot vse razvite države spopada s problematiko staranja prebivalstva. Za starejše veljajo osebe, ki so stare 65 ali več let. Pred 30 leti je bil star 65 ali več let vsak deseti prebivalec Slovenije, v letu 2015 že vsak šesti. Od sredine leta 2003 imamo v Sloveniji več starega (65+) kot mladega prebivalstva (0–14 let).

1. januarja 2015 so bili starejši prebivalci Slovenije, bilo jih je 369.386, 18 % celotnega prebivalstva Slovenije. 59 % teh prebivalcev so bile ženske, 41 % pa moški.

Starejši, Slovenija

število (1.000)

Vir: SURS

Žensk je več kot moških v vseh starostnih skupinah starejših in s starostjo se število žensk še povečuje. 1. januarja 2015 je bilo v Sloveniji starih 100 ali več let 33 moških in 203 ženske.

Od drugih držav EU-28 je bil v 2014 delež te skupine prebivalcev (65+) najvišji v Italiji in Nemčiji (več kot 20 %), najnižji pa na Irskem (13 %). Slovenija se je z vrednostjo tega kazalnika uvrstila v sredino lestvice.

Številčno razmerje med ženskami in moškimi, Slovenija, 1. 1. 2015

pri starosti 65 let: 1 : 1

pri starosti 83 let: 3 : 2

pri starosti 94 let: 4 : 1

Vir: SURS

© SURS

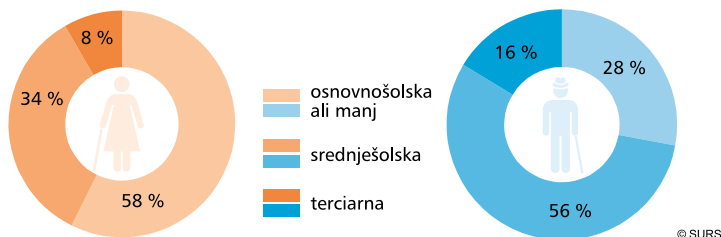

Med starejšimi so moški v povprečju bolj izobraženi kot ženske

Povprečna izobrazbena raven s starostjo pada. Je pa izobrazba starejših moških v nasprotju s celotno populacijo v povprečju višja od izobrazbe starejših žensk. V 2014 je imela osnovnošolsko izobrazbo ali manj vsaka druga starejša ženska v Sloveniji, terciarno izobrazbo (višje- ali visokošolsko) pa vsaka enajsta. Med starejšimi moškimi je bilo največ takih, ki so imeli srednješolsko izobrazbo, 56 %; terciarno izobrazbo je imel vsak šesti.

V letu 2011 je bil delež starejših žensk z osnovnošolsko izobrazbo ali manj v vseh državah EU-28 razen na Irskem višji od deleža starejših moških.

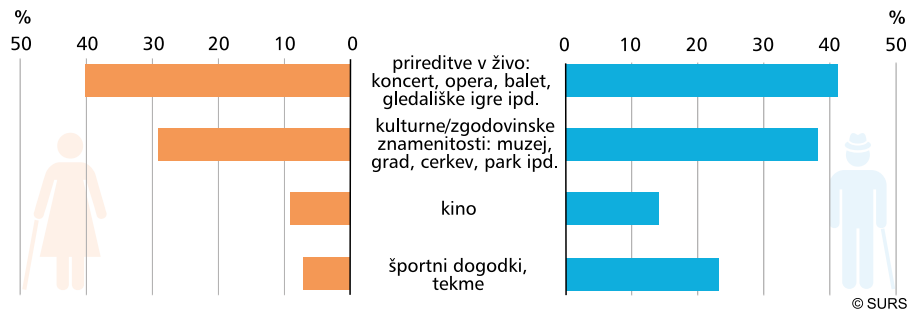
Izobrazba starejših, Slovenija, 1. 1. 2014

Vir: SURS

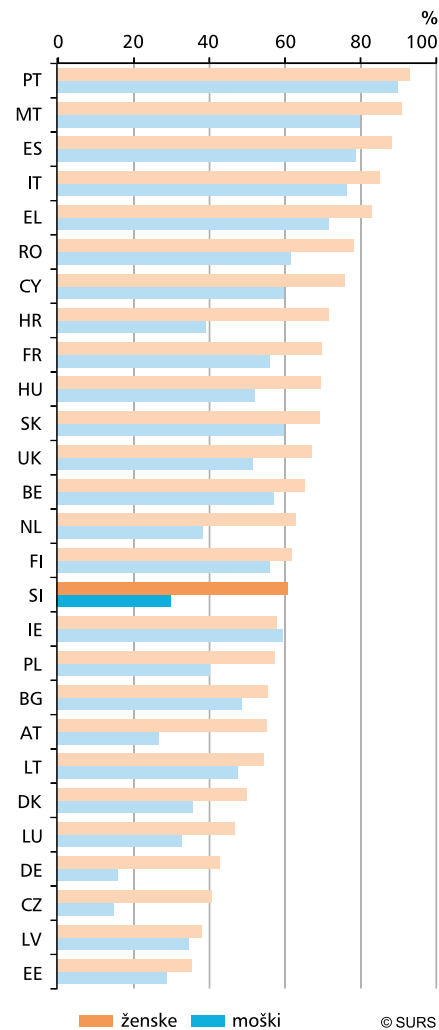
T. i. tretje življenjsko obdobje omogoča ljudem večjo osebno svobodo. Zmanjšajo se zunanji socialni pritiski (družinsko gnezdo se izprazni, ugasne zaposlitev), zato tako v tem obdobju lažje prisluhnejo svojim (neuresničnim) željam in poiščejo priložnosti, da jih tudi uresničijo. Po zadnjih podatkih so se v največjem številu udeleževali kulturnih prireditev.

Obisk prireditev ter znamenitosti v zadnjih 12 mesecih, Slovenija, 2015

Vir: SURS

Starejši z osnovnošolsko izobrazbo ali manj, EU-28¹⁾, 2011

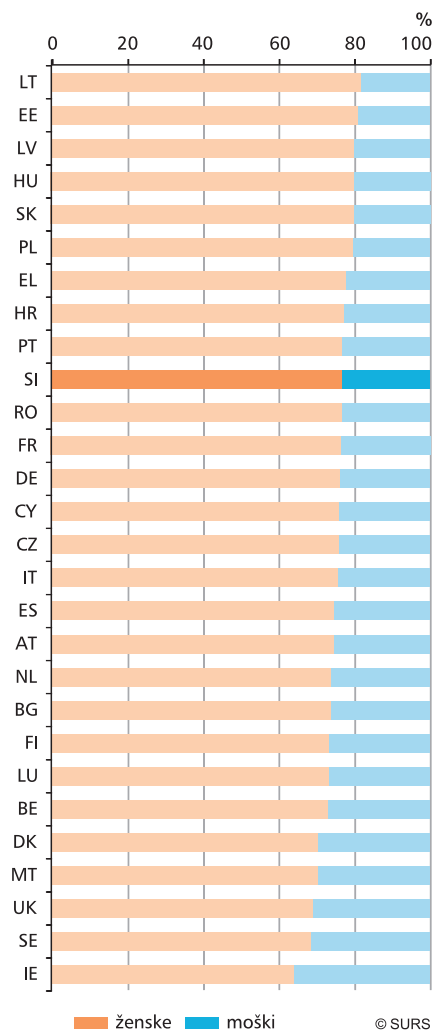
1) Za SE ni podatka.

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 6. 1. 2016)

Med starejšimi v enočlanskih gospodinjstvih več žensk kot moških

Starejši, ki živijo sami (enočlanska gospodinjstva), EU-28, 2011

Vir: Eurostat, (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 6. 1. 2016)

V letu 2015 je bilo vsako tretje gospodinjstvo v Sloveniji enočlansko. Na splošno živi v enočlanskih gospodinjstvih približno enako število žensk kot moških, večje pa so razlike med posameznimi starostnimi skupinami.

V 2015 je bilo med starejšimi, ki so živeli sami, 74 % žensk in 26 % moških. Večina, 69 %, teh žensk so bile vdove; vdovec med temi moškimi pa je bil vsak tretji.

Tudi v vseh drugih državah članicah EU-28 je bil delež starejših žensk v enočlanskem gospodinjstvu višji od deleža starejših moških v takem gospodinjstvu. Delež prvih je bil v 2011 največji v Litvi, najmanjši na Irskem.

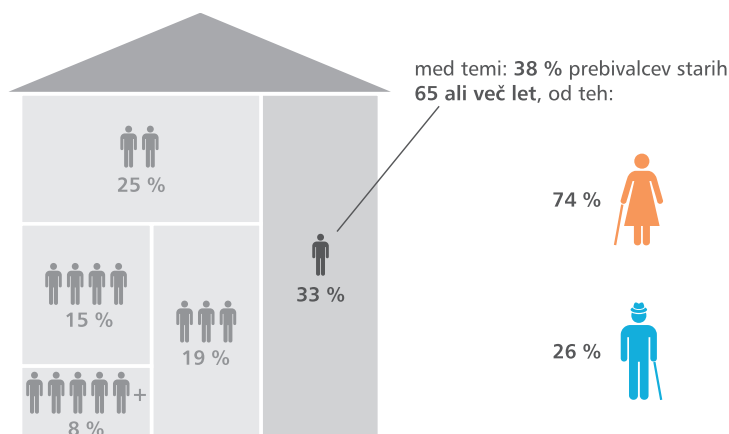
Zakonski stan starejših, Slovenija, 1. 1. 2015

	Samski	Poročeni	Ovdoveli	Razvezani
Ženske	6,9	39,5	45,1	8,5
Moški	6,7	74,0	12,4	6,9

Vir: SURS

Od 6.571 zakonskih zvez, sklenjenih v Sloveniji v letu 2014, so jih 89 sklenili tudi ženini in neveste, od katerih je bil vsaj eden od njiju star 65 ali več let, pri 22 sklenitvah zakonskih zvez sta bila stara najmanj 65 let oba, **61 starejših moških se je poročilo z ženskami, ki so bile mlajše od 65 let; 6 starejših žensk pa se je poročilo z moškimi, ki so bili mlajši od 65 let.**

Gospodinjstva po številu članov, Slovenija, 1. 1. 2015

Vir: SURS

© SURS

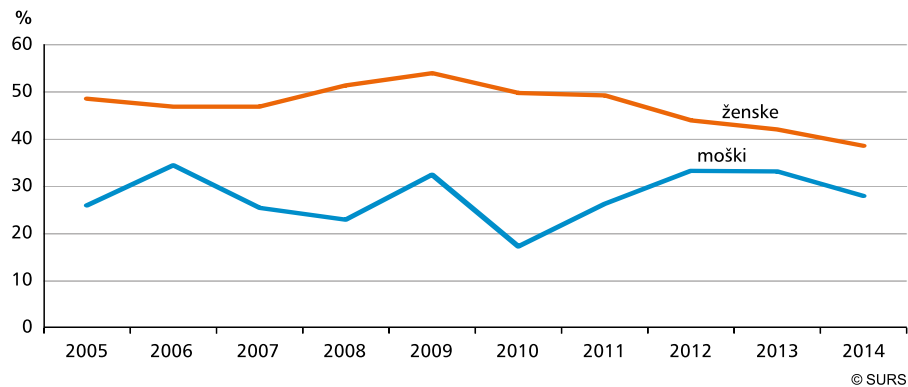

Stopnja tveganja revščine najvišja med ženskami, ki živijo same

Tveganju revščine so najbolj izpostavljeni prav starejši prebivalci. V letu 2014 je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 14,5-odstotna; to pomeni, da je približno 290.000 oseb živelo pod pragom tveganja revščine. Med temi je bilo okoli 55.000 ali 19 % starejših oseb. **V revščini je živel vsak peti starejši prebivalec.**

Revščina še posebej ogroža starejše ženske, ki živijo same; v 2014 je živela v revščini vsaka tretja med njimi (38,6 %). Starejše moške, ki so živeli sami, je revščina ogrožala v manjšem obsegu (28 %). Se pa stopnja tveganja revščine med starejšimi ženskami v enočlanskih gospodinjstvih zmanjšuje.

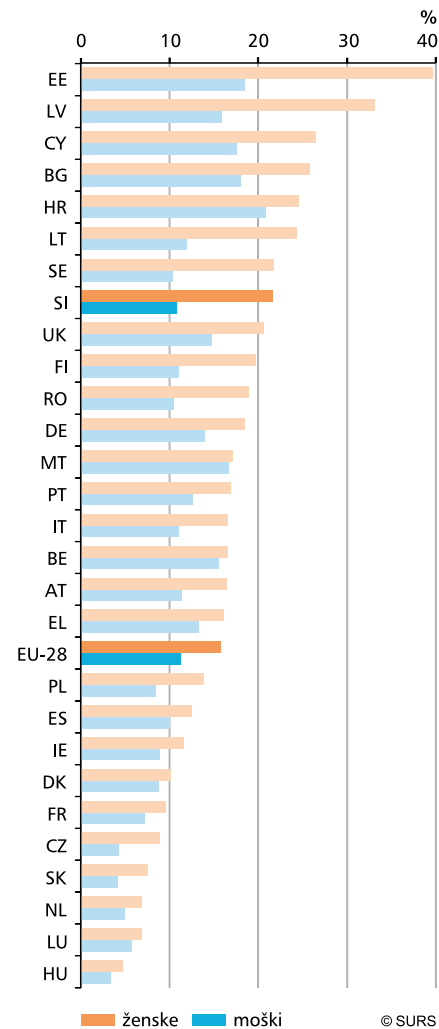
Stopnja tveganja revščine med starejšimi, ki živijo v enočlanskih gospodinjstvih, Slovenija

Vir: SURS

Revščina je v letu 2014 v največjem deležu najbolj ogrožala starejše ženske v Estoniji in starejše moške na Hrvaškem, v najmanjšem deležu pa starejše ženske in moške na Madžarskem.

Stopnja tveganja revščine med starejšimi, EU-28, 2014

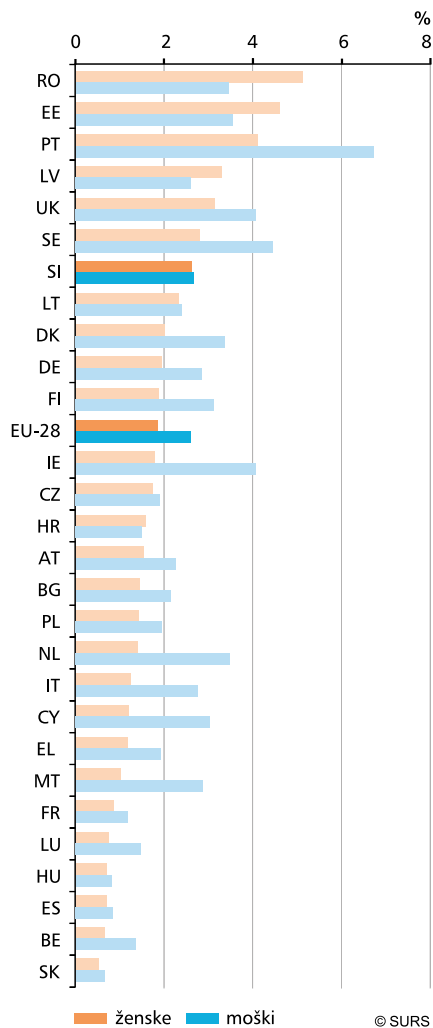

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 16. 12. 2015)

Ženske se upokojujejo prej in prejemajo v povprečju nižjo pokojnino kot moški

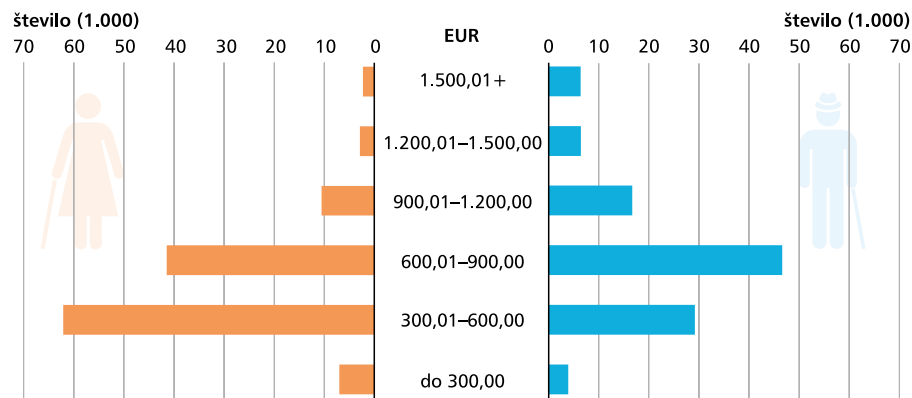
Starejši med delovno aktivnimi, EU-28, 2014

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>), 10. 12. 2015

V začetku leta 2015 je bilo v Sloveniji 537.828 upokojevcev, od tega sta bili dve tretjini (67 %) stari 65 ali več let. Prevladovala so ženske (59 % žensk in 41 % moških). V letu 2014 so se ženske upokojevale povprečno pri starosti 59 let, moški pa povprečno pri starosti 61 let in 2 meseca.

Prejemniki starostnih pokojnin (brez sorazmernih in delnih pokojnin), Slovenija, 2014

Vir: ZPIZ

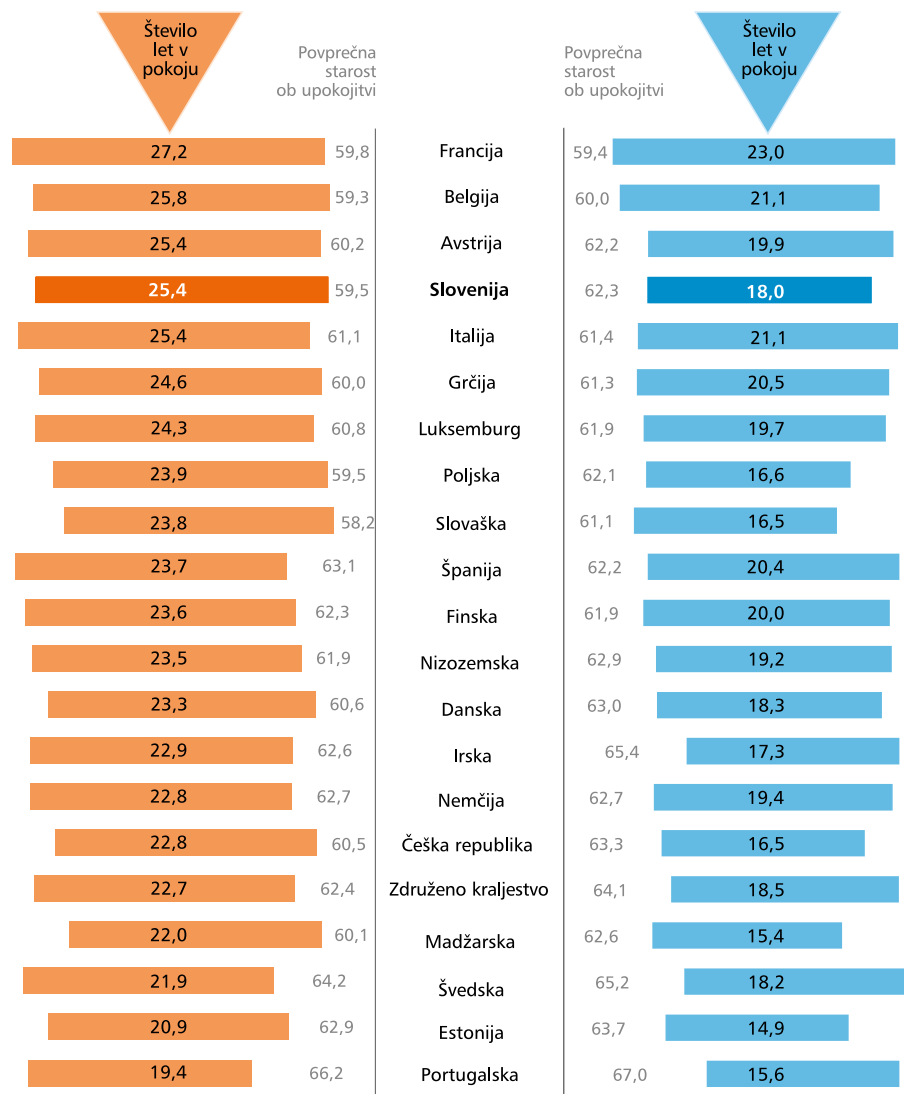
V letu 2014 je starostno pokojnino (brez sorazmernih in delnih pokojnin) prejelo 235.668 oseb, starih 65 ali več let. Njihova mesečna pokojnina je znašala povprečno 703,43 EUR. Povprečna pokojnina žensk je znašala 630,39 EUR, povprečna pokojnina moških pa 787,83 EUR.

Med starejšimi so tudi delovno aktivni. V Sloveniji je v letu 2014 delež toliko starih oseb (65+) med delovno aktivnimi znašal blizu 3 %. Med njimi je bilo več moških kot žensk. V štirih državah članicah EU-28 (Romunija, Estonija, Latvija in Hrvaška) je bilo med delovno aktivnimi v tej starosti več žensk kot moških.

Ženske prejemajo pokojnino dlje kot moški

Pričakovano število let prejetja pokojnine, izbrane države EU-28, 2014

Ženske, ki so se upokojile v Sloveniji v letu 2014, naj bi prejemale pokojnino 25,4 leta, kar je toliko let, kolikor naj bi jo prejemale tudi ženske v Avstriji in Italiji. Najdlje naj bi prejemale pokojnino ženske v Franciji (27,2 leta), najmanj časa pa ženske na Portugalskem (19,4 leta).

Moški, ki so se upokojili v Sloveniji v letu 2014, naj bi prejeli pokojnino 18 let, kar je približno toliko kot na Švedskem (18,2 leta). Najdlje naj bi jo prejeli moški v Franciji (23 let), najmanj časa pa moški v Estoniji (14,9 leta).

© SURS

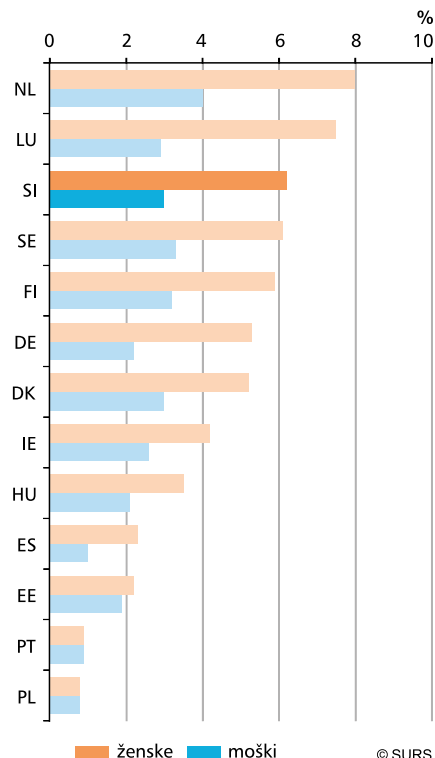
Vir: OECD (2015), Pensions at a Glance 2015

Prejemniki dolgotrajne oskrbe so večinoma ženske

Starejši, prejemniki dolgotrajne oskrbe v institucijah, izbrane države EU-28¹⁾, 2012

1) Podatki so ocenjeni: DK, LU.
Vir: OECD

V tem življenjskem obdobju se pogosteje pojavljajo in kopičijo različne kronične bolezni, npr. srčno-žilne bolezni, bolezni dihal, gibal, rakave bolezni ipd. Kopičenje kroničnih bolezni v starosti je lahko tudi vzrok za pogoste hospitalizacije.

Obolevnost starejših moških, če jo merimo s stopnjo hospitalizacij (razmerje med številom hospitaliziranih in številom prebivalcev v koledarskem letu), je bila v vseh starostnih skupinah višja od stopnje hospitalizacij starejših žensk. Po podatkih NIJZ za leto 2012 je bila stopnja hospitalizacij zaradi bolezni na 1.000 prebivalcev v starosti 65 ali več let za moškega za več kot tretjino višja kot za ženske. Z večjo obolevnostjo, ki doleti starejše osebe, je povezana tudi čedalje večja potreba po dolgotrajni oskrbi (to je oblika pomoči ljudem, ki pri opravljanju dnevni temeljnih življenjskih aktivnosti dolgotrajno potrebujejo pomoč druge osebe).

Storitve in prejemnike formalno organizirane dolgotrajne oskrbe razvrščamo v štiri različne skupine storitev: dolgotrajna oskrba v institucijah, dolgotrajna oskrba v dnevni obliki pomoči, dolgotrajna oskrba na domu ter denarni prejemki.

V letu 2013 je bilo med osebami, starimi 65 ali več let, **33.699 prejemnikov dolgotrajne oskrbe**, večinoma so bile to ženske (71 %). **51 %** teh oseb je bivalo v **institucijah** (med temi je bilo 75 % žensk), **48 %** teh oseb je storitve dolgotrajne oskrbe prejemale **na domu** (med njimi je bilo razmerje med spoloma 2 ženski na 1 moškega), **1 % pa v dnevni obliki pomoči**.

Starejši, ki prejemajo dolgotrajno oskrbo, Slovenija, 2013

	Ženske	Moški
V institucijah	12.947	4.339
V dnevni obliki pomoči	230	65
Na domu	10.797	5.321

Vir: SURS

Delež oseb, vključenih v dolgotrajno oskrbo v institucijah, je bil v 2012 za oba spola največji na Nizozemskem, najmanjši na Poljskem.

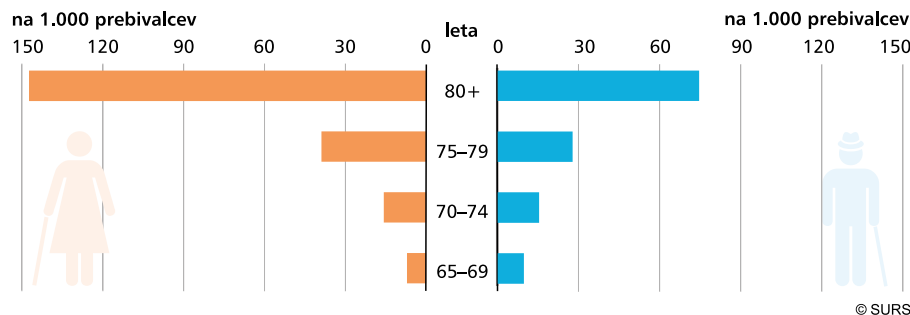

V domovih za starejše je več žensk

V domovih za starejše je v letu 2013 bivalo 16.554 oseb, starih 65 ali več let, kar je bilo 94 % vseh oskrbovancev v domovih za starejše. 24 % je bilo moških, 76 % pa žensk.

Med oskrbovanci v teh domovih, starimi do 70 let, je bilo več moških, v vseh naslednjih (višjih) starostnih skupinah pa so bile številnejše ženske, zlasti v starostni skupini 80 ali več let; med temi je bilo žensk 82 %, moških pa 18 %.

Oskrbovanci v domovih za starejše, Slovenija, 2013

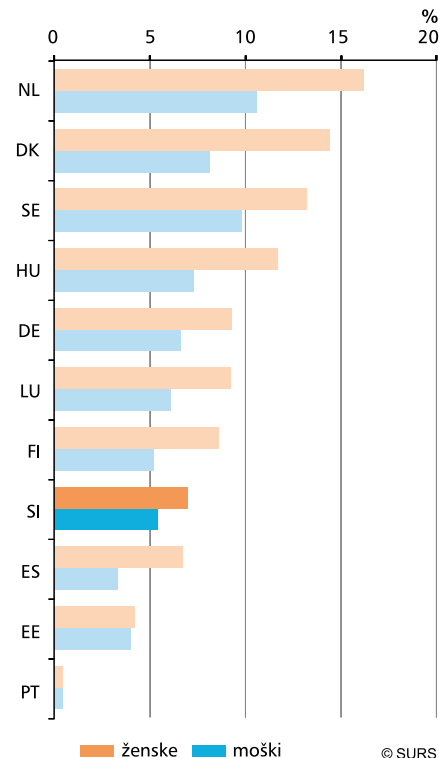

Vir: SURS

Najpogostejši razlog za sprejem v dom je bila v letu 2013 starost prosilcev, ki so bili tudi bolni (67 %). Oskrbnino v domovih za starejše so plačevali večinoma oskrbovanci sami, njihovi svojci ali kombinacija obojih (78 %), za druge je bila plačnik občina (22 %).

Delež starejših (65+), vključenih v dolgotrajno oskrbo na domu, je bil v 2012 za oba spola največji na Nizozemskem, najmanjši na Portugalskem.

Starejši, prejemniki dolgotrajne oskrbe na domu, izbrane države EU-28¹⁾, 2012

1) Podatki so ocenjeni: LU, SI.

Vir: OECD

Srčna odpoved najpogostejši vzrok smrti med ženskami, pljučni rak med moškimi

V letu 2014 je v Sloveniji umrlo 18.886 prebivalcev, 9.678 žensk in 9.208 moških. Med njimi jih je bilo 81 % starih 65 ali več let. Med toliko starimi umrlimi je bilo 56 % žensk in 44 % moških.

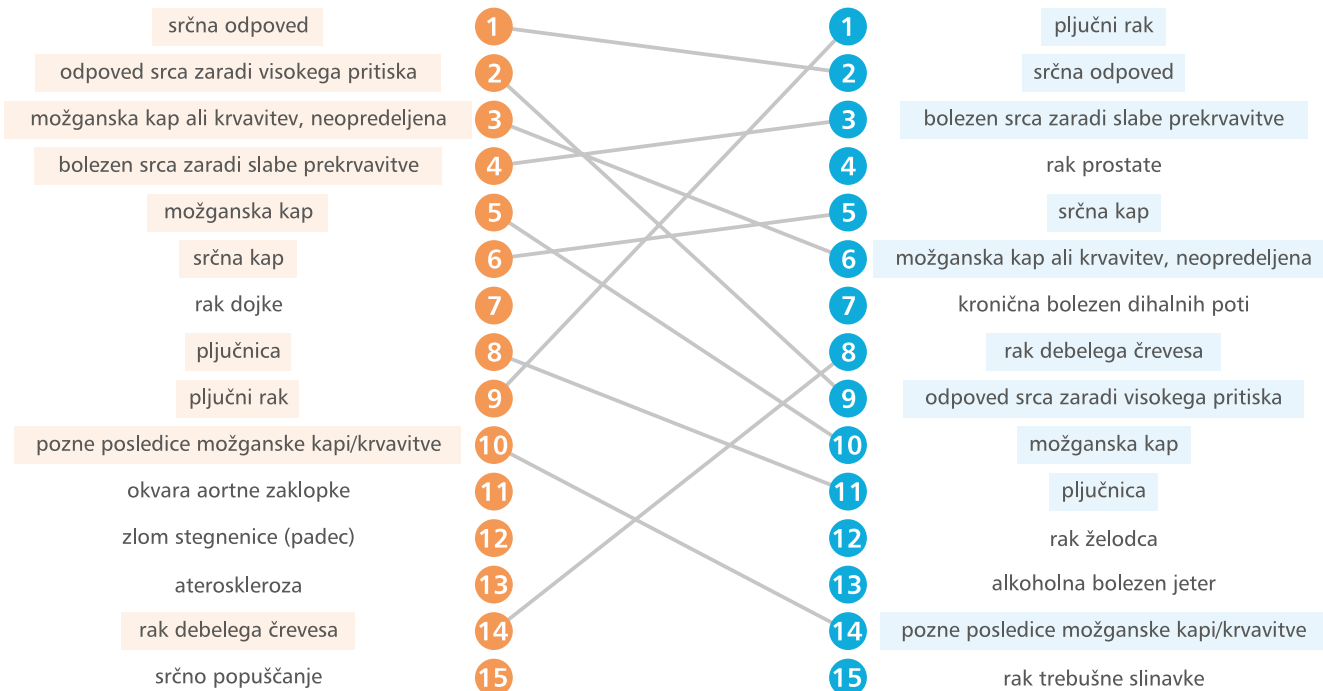
Povprečna starost umrlega moškega je bila 72,7 leta, povprečna starost umrle ženske pa 80,9 leta.

Najpogostejši vzroki smrti starejših, Slovenija, 2014

rang

rang

Vir: NIJZ

© SURS

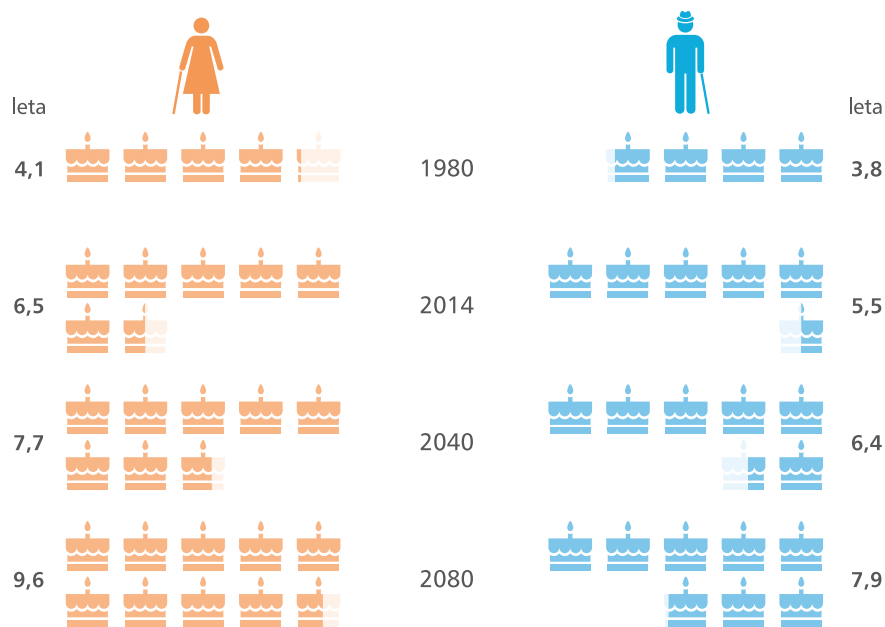
Ženske živijo dlje kot moški

Ženske, ki so bile v Sloveniji v letu 2014 stare 65 let, lahko ob nespremenjenih razmerah umrljivosti pričakujejo, da bodo živele še nadaljnjih 21 let, moški pa malo več kot 17 let ali 4 leta manj kot ženske. Po projekcijah prebivalstva EUROPOP2013 pa naj bi ženske pri starosti 65 let v letu 2080 živele še nadaljnjih 27 let, moški pri tej starosti pa naj bi živeli 3 leta manj oziroma še nadaljnjih 24 let.

Razlika med pričakovanim trajanjem življenja žensk in moških se bo sčasoma zmanjševala, saj se **pričakovano trajanje življenja moških daljša hitreje od pričakovanega trajanja življenja žensk**.

V stotih letih (od leta 1980) naj bi se življenjska doba žensk in moških pri starosti 65 let podaljšala za 11 let (žensk za 11,4 leta, moških pa za 11,1 leto).

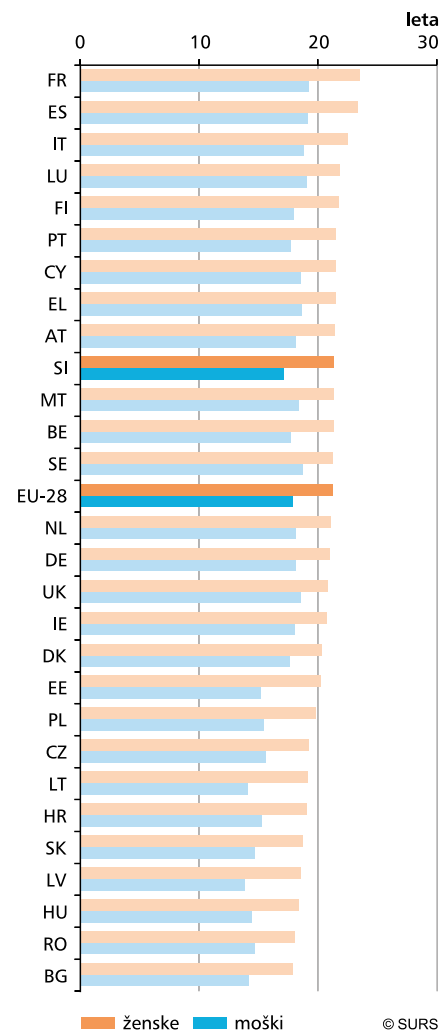
Pričakovano trajanje življenja¹⁾ pri starosti 85 let, Slovenija

1) Kazalnik pove, koliko let življenja povprečno lahko še pričakuje oseba v določeni starosti.

Vira: SURS, Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 2. 9. 2015)

Pričakovano trajanje življenja pri starosti 65 let, EU-28, 2013

Vir: Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>, 18. 12. 2015)

KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE

+	ali več (let, članov ...)
%	odstotek
Eurostat	statistični urad Evropske unije
EHIS	Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu
EUR	evro
HBSC	raziskava Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju
ITM	indeks telesne mase
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
OECD	Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj
SKD 2008	Standardna klasifikacija dejavnosti 2008
SKP-08	Standardna klasifikacija poklicev 2008
SLOfit	nacionalni sistem za spremljavo telesnega in gibalnega razvoja šolajočih otrok in mladine
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
WHO	Svetovna zdravstvena organizacija

OKRAJŠAVE IMEN DRŽAV

EU-28	28 držav članic EU	IE	Irska
AT	Avstrija	IT	Italija
BE	Belgija	LT	Litva
BG	Bolgarija	LU	Luksemburg
CZ	Češka republika	LV	Latvija
CY	Ciper	MT	Malta
DE	Nemčija	NL	Nizozemska
DK	Danska	PL	Poljska
EE	Estonija	PT	Portugalska
EL	Grčija	RO	Romunija
ES	Španija	SE	Švedska
FI	Finska	SI	Slovenija
FR	Francija	SK	Slovaška
HR	Hrvaška	UK	Združeno kraljestvo
HU	Madžarska		

LITERATURA

Currie C et al., eds. *Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2009/2010 survey*. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012 (Health Policy for Children and Adolescents, No. 6). Pridobljeno 14. 12. 2015 s spletne strani: <http://www.euro.who.int/en/countries/armenia/publications/social-determinants-of-health-and-well-being-among-young-people.-health-behaviour-in-school-aged-children-hbcs-study>

Jeriček Klanšček, H. et. al. (2015). *Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji: izsledki mednarodne raziskave HBSC, 2014*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje. Pridobljeno 23. 11. 2015 s spletne strani: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/hbcs_2015_e_verzija30_06_2015.pdf

OECD (2015), *Pensions at a Glance 2015: OECD and G20 Indicators*, OECD Publishing, Paris. http://dx.doi.org/10.1787/pension_glance-2015-en

